

**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
„Dítě je tvůrcem sebe sama“
č.j. ZŠU5/0463/2018**

**program Montessori
realizovaný při ZŠ Liberec, ulice 5. května 64/49**

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2018

Projednán ve Školské radě dne 30. 8. 2018

V Liberci dne

razítko školy

ředitel školy: Mgr. Rejnartová Iveta

I. Identifikační údaje

1.1. NÁZEV PROGRAMU	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání vytvořený dle RVP ZV
<ul style="list-style-type: none"> • Motivační název • číslo jednací	Dítě je tvůrcem sebe sama ZŠU5/0463/2018
1.2. PŘEDKLADATEL	
<ul style="list-style-type: none"> • Název školy • Adresa, kontakty	Základní škola, Liberec, ul. 5. května 64/49, příspěvková organizace Liberec 1 460 01, ul. 5. května 64/49 telefon: 606 076 420 info@zs5kveten.cz www.zs5kveten.cz
<ul style="list-style-type: none"> • Ředitel školy a koordinátor • Právní forma	Ředitel: Mgr. Iveta Rejnartová Koordinátor ŠVP: Ing. Pavel Kos příspěvková organizace
1.3. ZŘIZOVATEL	Statutární město Liberec nám. Dr. E. Beneše 1, Liberec 1, 460 59 telefon: 485 243 331 (vedoucí oddělení školství)
<ul style="list-style-type: none"> • Zařazení do sítě škol	1. 1. 2003
1.4. DALŠÍ ÚDAJE	IČO 65642376 IZO zařízení 600080285 IZO škola 102229627 IZO školní družina 116400617 IZO školní jídelna 116402547
1.5. PLATNOST DOKUMENTU	od 1. 9. 2018 Projednáno ve Školské radě dne 30. 8. 2018

II. Charakteristika školy

II. 1. Úplnost a velikost školy

Třídy se vzdělávacím programem Základní škola Montessori – „Dítě je tvůrcem sebe sama“ vznikly k 1. září 2014 v rámci ZŠ Liberec, ulice 5. května. Podrobný popis celé školy a jejího vybavení viz ŠVP pro ZV Delfin č.j. 10-1/2011, kapitoly 2.1. a 2.2.

Větev Montessori je tvořena na prvním stupni pěti věkově smíšenými třídami, na druhém stupni pak jsou plánovány celkově čtyři třídy. Plný počet tříd na obou stupních by měl být dosažen ve školním roce 2022/2023. Kapacita Montessori tříd je v ideálním případě 20 – 24 žáků na jednu třídu, přičemž třídy prvního stupně spojují žáky dvou až tří po sobě jdoucích ročníků.

Žáci tříd Montessori využívají stejné společné prostory jako ostatní žáci této ZŠ.

II. 2. Vybavení školy

Třídy se vzdělávacím programem ZŠ Montessori jsou vybaveny tak, aby vyhovovaly základním principům Montessori pedagogiky. Tvoří tzv. připravené prostředí, v němž každý najde to, co potřebuje vzhledem ke své vývojové fázi, senzitivnímu období a aktuálnímu vzdělávacímu zájmu. Dbáno je především na to, aby žáci mohli všechny potřebné činnosti zvládnout sami, bez pomoci pedagoga – plánování své samostatné práce, samostatný výběr učebního materiálu, práci s ním, kontrolu správnosti svého řešení, zakládání svých prací do portfolia, úklid třídy a další péči o sebe a prostředí třídy.

Děti si svobodně vybírají místo ve třídě, kde a s kým chtějí pracovat, takže je nutné připravit různorodé možnosti: stolky k samostatné práci, stolky ke společné práci dvojic či skupin, koberečky pro vymezení prostoru při práci na podlaze, podložky nebo tácy pro vymezení prostoru při práci na stolku. Výukové materiály (Montessori aj. pomůcky, pracovní listy, knihy atd.) i ostatní pomůcky (výtvarné, hudební, úklidové ad.) jsou umístěny v otevřených skříňkách na policích označených popiskou tak, aby každá věc měla své jasně určené místo. Pomůcky jsou přehledně uspořádány podle vzdělávacích oblastí a vzájemné posloupnosti. Veškerý materiál je uložen v pohodlném dosahu dětí.

Zásadní součástí připraveného prostředí je místo setkávání celého kolektivu – elipsa. Je určena ke společným aktivitám s učitelem, k vzájemné komunikaci, k cvičením koncentrace a ticha apod.

Ve třídě je vyhrazen prostor, kam si mohou děti ukládat své osobní věci (jmenovkami označené šuplíky). Součástí připraveného prostředí je také prostor pro relaxaci.

Mimo prostory třídy mají žáci možnost využívat vybavení ZŠ 5. května – tělocvičnu, jazykovou učebnu, učebnu informatiky, knihovnu, dílnu ad.

II. 3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří učitelé splňující požadavky na vzdělání podle zákona o pedagogických pracovnících a dále se vzdělávající v oblasti Montessori pedagogiky a respektujícího výchovného přístupu.

Montessori třídy mají k dispozici také školní družinu. V době od konce vyučování mohou žáci navštěvovat třídy Montessori družiny vedené kvalifikovanými vychovatelkami, vzdělanými také v pedagogice Montessori a respektujícím výchovném přístupu. V době před vyučováním mohou žáci využívat běžnou školní družinu. Totéž platí pro dobu po skončení Montessori družiny (časově podle aktuálních úvazků vychovatelek Montessori družiny).

II. 4. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Vzhledem k tomu, že program ZŠ Montessori na ZŠ 5. května je teprve v začátcích, partnery pro dlouhodobou spolupráci teprve hledáme.

II. 5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Úzká spolupráce s rodiči je velmi důležitá pro jednotné působení a práci s dětmi ve škole i doma v rámci stejných principů. Škola je rodičům otevřena a umožňuje jim po dohodě s třídním pedagogem přístup v době vyučování i mimo něj (v čase provozu školy). Rodiče získávají zpětnou vazbu především sledováním naladění a pohody dítěte, komunikací s ním, nahlížením do portfolia jeho školní práce a porovnáváním výsledků práce dítěte s kritérii zadání úkolů a vlastními možnostmi dítěte, tak jak je znají.

Osvědčené formy spolupráce školy s rodinou jsou:

- pravidelné třídní schůzky rodičů s pedagogy
- schůzky ve třech (dítě, rodič, pedagog)
- individuální konzultace rodičů s pedagogy
- možnost zúčastnit se (po dohodě s pedagogy) některého školního dne, příp. výletů a výprav dětí v rámci vyučování, a vidět tak své dítě zapojené v práci školního kolektivu
- semináře a přednášky pro rodiče k tématům výchovy a vzdělávání; knihovnička k zapůjčení zajímavých knih k těmto tématům
- setkávání a společný program rodičů, dětí a pedagogů mimo vyučování (např. v rámci školních projektů)
- zapojování rodičů do školních projektů podle jejich zájmu a profesních možností
- dobrá informovanost rodičů o dění ve škole prostřednictvím webových stránek a emailové komunikace

Základním partnerem školních tříd Montessori je Česko-anglická Montessori MŠ Život hrou, s.r.o., na jejíž program ZŠ Montessori navazuje.

MŠ a ZŠ třídy Montessori spolupracují jak na úrovni denního programu (různě koncipované vzájemné návštěvy učitelů i dětí), tak na úrovni dlouhodobých projektů (navazující projekty, např. třídění odpadu, úklid příměstských lesů, jarmark apod.). Společně jsou koordinovány některé výlety, akce pro celé rodiny, společné vzdělávací akce pro rodiče apod.

Další spolupráce je navázána se specialisty v oborech speciální pedagogiky, dětské psychologie, logopedie ad. odborníky při řešení případných vzdělávacích, výchovných aj. problémů jednotlivých žáků.

III. Charakteristika školního vzdělávacího programu

III. 1. Zaměření školy

Výchovné a vzdělávací strategie, připravené prostředí tříd, přístup pedagogů k dětem, hodnocení dětí i spolupráce s rodinou a dalšími subjekty jsou postaveny na třech pilířích:

- výchovné postupy založené na principu partnerství v duchu metody *respektovat a být respektován*,
- vzdělávací strategie vycházející z principů vzdělávacího systému Montessori,
- dvojjazyčné česko-anglické prostředí.

Cílem programu Montessori je pomáhat dítěti v poznávání světa i sebe sama. V procesu vzdělávání si dítě – v souladu se svými možnostmi – osvojuje mateřský jazyk, matematiku, cizí jazyky, poznává svět přírody a svět lidí, setkává se s kulturou a uměním, věnuje se fyzickým aktivitám i pracovním činnostem, rozvíjí svá individuální nadání. Prostřednictvím obsahu jednotlivých výukových oborů se učí vyhledávat, interpretovat, posuzovat, vysvětlovat a prakticky využívat informace, kreativně realizovat své nápady, pozitivně komunikovat, kriticky uvažovat, empaticky reagovat na chování druhých a poznávat sám sebe, respektovat své pocity a své potřeby. Poznává různé možnosti a způsoby učení a učí se volit pro sebe takové strategie, které jsou pro ně účinné, spolehlivé a efektivní. Dítě získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností a zároveň brát ohled na možnosti a zájmy druhých.

III. 2. Výchovné a vzdělávací strategie

Motto: „Lidská osobnost, ne výchovná metoda, musí být brána v úvahu.“

Maria Montessori

Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie:

- Při výuce využíváme principy Montessori pedagogiky. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Respektujeme psychologický vývoj žáků a jejich věková specifika, výuka probíhá ve věkově heterogenních skupinách. (KU, KŘP, KSP, KKo, KO)
- Se žáky jednáme jako s partnery. Respektujeme jejich individualitu a právo na vlastní názor. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Zapojováním žáků do plánování a realizace řady třídních, školních i mimoškolních akcí je vedeme k sounáležitosti s životem školy a zodpovědnosti za svá rozhodnutí (např. udržování pořádku a výzdoba ve třídách a na chodbách, výroba pomůcek pro práci ve třídách, práce na třídních nebo celoškolních projektech a prezentace jejich výsledků rodičům a přátelům, např. projekt jarmark, projekt anglická restaurace ad.). (KŘP, KKo, KO, KSP, KP)
- V prostorách, kde se nacházejí Montessori třídy, jsou umístěny nádoby na tříděný odpad, které žáci v rámci odpolední družiny odnášají do příslušných sběrných nádob v blízkosti školy. (KO, KP)
- Pro rozvoj zodpovědnosti a sounáležitosti se v pravidelných intervalech střídají „služby“ ve třídě. (KSP, KO, KP)
- Svým chováním a jednáním dáváme žákům vzor respektujícího přístupu k ostatním. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Vzdělávací obsah je žákovi prezentován celistvě bez umělého dělení na předměty. (KU, KŘP, KP)
- Neomezujeme se pouze na výuku a výchovu v prostorách školy. Využíváme možnosti výuky v přírodě, návštěv kulturních akcí, exkurzí, výletů, škol v přírodě apod. (KU, KKo, KSP, KO, KP)

- Nespokojíme se pouze s teoretickou prezentací učiva. Žáci získávají vědomosti i dovednosti pomocí praktických činností a projektů. (KU, KŘP, KKo, KP)
- Neustále se snažíme propojovat vzdělávací obsah s reálným životem, hledáme možnosti, jak uplatnit nabyté vědomosti v praxi. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Žák má právo svobodné volby místa práce. Proto je mu pro samostatnou práci umožněn pohyb v prostorách Montessori části školy i v době vyučování. (KU, KSP, KO, KP)
- Nové téma je žákovi samostatně či ve skupině představeno evokační prezentací s nástinem další možné práce. Tímto způsobem a následnou podporou ze strany učitele vedeme žáka k zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí a vzdělávání. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Pro usnadnění orientace žáka v jeho povinném vzdělávacím obsahu pro dané období jsou mu poskytnuty myšlenkové mapy či jiné typy přehledu či seznamu vzdělávacího obsahu. Na jejich základě je vzdělávací obsah plánován, realizován i hodnocen. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Při řešení jednotlivých témat jsou žákům k dispozici odborní konzultanti z řad učitelů, různé informační zdroje (PC, literatura...), učební pomůcky (Montessori a jiné) a další potřebný materiál (pozorovací a pokusné sady atd.). (KU, KŘP, KSP, KO, KP)
- Kritéria zpracování zadané samostatné práce jsou vymezována dostatečně jasně, ale zároveň volně, aby žáci měli možnost pracovat kreativně a bez zbytečného omezování jejich vlastního tvůrčího vkladu. (KU, KŘP, KP)
- Pomůcky jsou k dispozici v omezeném množství. Žáci jsou tak vedeni k naplánování si vlastní práce s ohledem na druhé a ke vzájemné komunikaci. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- S ohledem na aktuální probírané téma využívá učitel různé metody a formy práce (samostatná práce, práce ve skupině, projektová výuka, laboratorní cvičení, besedy, pracovní činnosti...). (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Učitel dbá na to, aby každá žákova práce dostala zpětnou vazbu – ať již samotným učitelem (písemně nebo při osobní konzultaci), žakovou prezentací před třídou, zpětnou vazbou od spolužáků či jinou formou. (KU, KSP, KKo, KO, KP)
- Pro budování a podporu přátelského klimatu ve třídě využíváme mj. pravidelná komunitní setkávání na elipse. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Pracujeme s pravidly chování, pravidly činností i zadávaných úkolů. Při jejich vzniku spolupracujeme v maximální míře s žáky, protože právě pravidla, jejichž vytváření se zúčastnili, mají větší sklon respektovat. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO)
- Maximálně se snažíme vytvářet atmosféru přátelství a pozitivního naladění, zejména prostřednictvím pedagogické komunikace, vyjadřování citů a empatie. Vycházíme při tom z přesvědčení, že atmosféra strachu je na překážku jak poznávání, tak i účinné výchovy, a emoční neurčitost vede k nejasnostem v postojích i činech. (KŘP, KKo, KSP, KO)

Legenda:

KU – kompetence k učení
 KŘP – kompetence k řešení problémů
 KKo – kompetence komunikativní
 KSP – kompetence sociální a personální
 KO – kompetence občanské
 KP – kompetence pracovní

III. 3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na naší škole se snažíme o bezproblémové zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. Se všemi dětmi ve třídě pracujeme takovým způsobem a zařazujeme takové metody práce, abychom učili žáky toleranci, vzájemnému pochopení, pomoci a rasové snášenlivosti.

Důsledným uplatňováním principů Montessori je vytvořeno přirozeně vhodné prostředí pro vzdělávání dětí s rozličnými vzdělávacími potřebami v jednom kolektivu.

Snížení časového stresu, vyloučení soutěží a veřejného srovnávání žáků mezi sebou ze vzdělávacího procesu, věkově smíšený kolektiv, velký podíl samostatné práce dětí a možnosti volby činnosti v celkovém časovém rozvrhu, zapojení co nejvíce smyslů do učení, učení v pohybu, cvičení ticha a koncentrace, to vše zajišťuje vstřícné prostředí pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tito žáci mohou pracovat s konkrétními materiály a názornými pomůckami, učit se společně se spolužáky, učit se pozorováním a nápodobou, pracovat samostatně vlastním tempem na přiměřeně náročných úkolech, opakovat, dokud danou dovednost nezvládnou na své osobní maximum. Mohou si volit dobu k relaxaci podle své potřeby.

Do tříd jsou žáci s příznanými podpůrnými opatřeními běžně integrováni a je k nim přístupováno dle jejich individuálních potřeb. Ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (podpůrné opatření prvního stupně), vypracuje škola plán pedagogické podpory. Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za podpory výchovného poradce. Výchovný poradce stanovuje termíny přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy a žákem. PLPP zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny. Pokud zvolené úpravy v práci s žákem nevedou ani po 3 měsících k očekávané změně, obtíže žáka pokračují nebo se ještě zhoršují, pak vysílá škola zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka do školského poradenského zařízení (PPP nebo SPC). Vyhodnocení provádí učitel/é, kteří se na tvorbě PLPP podíleli.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně vytváří škola již v součinnosti se ŠPZ.

Učitel s dítětem pracuje podle doporučení poradny a jeho cílem je ulehčit žákovi práci v problematických oblastech podle rozsahu a stupně poruchy. Realizací principů a metod práce Montessori je přirozeně vytvořeno vhodné prostředí pro tyto žáky (např. senzitivní fáze vývoje dítěte, polarita pozornosti, připravené prostředí, práce se specifickým názorným materiálem a možností vlastního prožitku, trojstupňová výuka). Na pravidelných schůzkách s rodiči je konzultována práce žáka, jeho posun, či návrhy dalších metod práce.

Na žádost rodičů a doporučení poradny zpracuje škola individuální vzdělávací plán (IVP). Na úrovni IVP je možné upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah. IVP je vypracován zpravidla na 1 rok a zákonný zástupce s ním vyjadřuje souhlas. IVP může být v průběhu školního roku na základě potřeb žáka upravován. Vyhodnocuje jej ŠPP ve spolupráci se školou jedenkrát ročně.

Zdravotní postižení ani sociální status dítěte není zpravidla (s výjimkou těžkých stavů) stabilní. S proměnou míry postižení nebo znevýhodnění, s proměnou sociokulturního prostředí žáka je tedy nutné upravit stupeň podpůrného opatření. Lze předpokládat, že v průběhu aplikace podpůrného opatření bude učitel nucen dělat časté revize užitého stupně opatření a variovat míru zvolených stupňů podle potřeby žáka.

Uplatňování stupňů podpůrných opatření u žáka je tedy dynamický proces. Podpůrná opatření tak prochází pravidelnou revizí, aby neztratila na účinnosti.

III. 4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Připravené prostředí, v němž je možné pracovat v různých oblastech vzdělávání na různé úrovni, samostatná práce a svobodná volba činností, respektování senzitivních fází ve vývoji dítěte, využití polarity pozornosti, a tedy možnost soustředěně pracovat až k dokončení zvolené práce, věkově smíšený kolektiv, podpora spolupráce a vzájemné pomoci na úkor soupeření, ale i další principy vyhovují žákům mimořádně nadaným jak v rozvoji jejich nadání, tak v budování jejich sociálního citění a schopnosti své nadání uplatnit a najít své místo mezi ostatními.

Nadání žáci mohou postupovat svým vlastním tempem při práci s výukovým materiálem, získávat více informací tématům, která je zajímají, dále prohlubovat již získané vědomosti a dovednosti. Děti, které určitou oblast dobře zvládly, mohou být pomocníkem učitele – pomáhají svým spolužákům, vysvětlují, učí se s nimi. Rády také vytvářejí materiály, které mohou sloužit ostatním k učení a procvičování. Specializují se na své zájmy, které dále rozvíjejí, a tím přinášejí ostatním inspiraci k práci.

Učitel může dítěti zadávat rozšiřující učivo, vhodně ho motivuje k práci „navíc“ a adekvátně ho oceňuje. Nadaný či mimořádně nadaný žák může také po dohodě a podle svého individuálního plánu navštěvovat výuku ve vyšších ročnících a být v probíraném učivu v předstihu.

Učitel zároveň dbá, aby nedošlo u žáka pouze k jednostrannému zaměření a žák se seznamoval s celým vzdělávacím obsahem základního vzdělávání.

Učitel se také snaží o přirozené začlenění talentovaného dítěte do třídního kolektivu, protože ostatní děti mohou mít sklony odlišné děti ze svého středu vyloučit. Mimořádný talent s sebou také často nese výkyvy v chování dítěte, které pedagogové na naší škole řeší citlivým, ale i důsledným přístupem.

Podporujeme nadané žáky v účasti na různých olympiádách, soutěžích a mimoškolních projektech, abychom jim dali další prostor jejich talent dostatečně uplatnit a zažít pocit úspěchu.

Pro žáky mimořádně nadané s priznanými PO prvního stupně je ŠVP podkladem pro vytvoření PLPP a pro žáky s PO od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního předmětu. Tvorbu PLPP koordinuje třídní učitel, stejně jako vyhodnocení.

V případě diagnostického posouzení a rozhodnutí je sestaven IVP. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacíh předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel rovněž s rodiči mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení ŠPZ a dokončeny nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může také obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka předá informace o zahájení podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele, který je zaznamená do školní matriky.

III. 5. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	KV	KV	KV	KV	KV
Sebepoznání a sebepojetí	KV	KV	KV	KV	KV
Seberegulace a sebeorganizace	KV	KV	KV	KV	KV
Psychohygiena	KV	KV	KV	KV	KV
Kreativita	KV	KV	KV	KV	KV
Poznávání lidí	KV	KV	KV	KV	KV
Mezilidské vztahy	KV	KV	KV	KV	KV
Komunikace	KV	KV	KV	KV	KV
Kooperace a kompetice	KV	KV	KV	KV	KV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	KV	KV	KV	KV	KV
Hodnoty, postoje, praktická etika	KV	KV	KV	KV	KV

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Sebepoznání a sebepojetí	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Seberegulace a sebeorganizace	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Psychohygiena	KV	ČJ, M, OS	ČJ, M, OS	ČJ, M, OS
Kreativita	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Poznávání lidí	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Mezilidské vztahy	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Komunikace	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Kooperace a kompetice	KV	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ	ČJ, M, OS, AJ
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	KV	ČJ, M, OS	ČJ, M, OS	ČJ, M, OS
Hodnoty, postoje, praktická etika	KV	ČJ, M, OS	ČJ, M, OS	ČJ, M, OS

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola				KV	KV
Občan, občanská společnost a stát				KV	KV
Formy participace občanů v politickém životě				KV	KV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				KV	KV

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	KV	OS	OS	OS, ČJ
Občan, občanská společnost a stát	KV	OS	OS	OS
Formy participace občanů v politickém životě	KV	OS	OS	OS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	KV	OS	OS	OS, ČJ

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	KV	KV	KV	KV	KV
Objevujeme Evropu a svět				KV	KV
Jsme Evropané				KV	KV

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Objevujeme Evropu a svět	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Jsme Evropané	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ

Multikulturní výchova (MkV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	KV	KV	KV	KV	KV
Mezilidské vztahy	KV	KV	KV	KV	KV
Etnický původ	KV	KV	KV	KV	KV
Multikulturalita				KV	KV
Princip sociálního smíru a solidarity				KV	KV

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Lidské vztahy	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Etnický původ	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Multikulturalita	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Princip sociálního smíru a solidarity	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ

Environmentální výchova (EV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	KV	KV	KV	KV	KV
Základní podmínky života	KV	KV	KV	KV	KV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	KV	KV	KV	KV	KV
Vztah člověka k prostředí	KV	KV	KV	KV	KV

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	KV	OS	OS	OS
Základní podmínky života	KV	OS	OS	OS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	KV	OS	OS	OS
Vztah člověka k prostředí	KV	OS	OS	OS

Mediální výchova (MV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	KV	KV	KV	KV	KV
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality				KV	KV
Stavba mediálních sdělení				KV	KV
Vnímání autora mediálních sdělení				KV	KV
Fungování a vliv médií ve společnosti				KV	KV
Tvorba mediálního sdělení	KV	KV	KV	KV	KV
Práce v realizačním týmu	KV	KV	KV	KV	KV

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality		OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Stavba mediálních sdělení		OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Vnímání autora mediálních sdělení		OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Fungování a vliv médií ve společnosti		OS	OS	OS
Tvorba mediálního sdělení	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ
Práce v realizačním týmu	KV	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ	OS, ČJ, AJ

IV. Učební plán

IV. 1. Tabulace učebního plánu – 1. stupeň Montessori

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	1. –5. r. celkem
Kosmická výchova	22	22	24	25	25	118

Poznámky k učebnímu plánu:

- Vyučovací předmět Kosmická výchova je vytvořen integrací vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce a z průřezových témat.
- Integrace tematických okruhů průřezových témat viz kapitola Začlenění průřezových témat a přehled v učebních osnovách.

IV. 2. Přehled využití časové dotace podle RUP – 1. stupeň Montessori

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	1. –5. r. celkem
Kosmická výchova	Český jazyk a literatura	6 + 1	6 + 1	7 + 1	7	7	33 + 3
	Cizí jazyk – anglický jazyk	3	3	3	3	3	9 + 6
	Matematika a její aplikace	4	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 3
	Informační a komunikační technologie				1	1	1 + 1
	Člověk a jeho svět	2 + 1	2 + 1	2 + 1	3	3	12 + 3
	Umění a kultura	2	2	2	3	3	12
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5
	Celkem	22	22	24	25	25	118
	Z toho disponibilní časová dotace	5	5	3	2	1	16

 červeně vyznačeno využití disponibilních hodin

IV. 3. Tabulace učebního plánu – 2. stupeň Montessori

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kosmická výchova	28	-	-	-
Český jazyk	-	5	5	5
Anglický jazyk	-	3	3	3
Další cizí jazyk	-	-	3	3
Matematika	-	5	5	5
Obraz světa	-	15	14	14
Tělesná výchova	-	2	2	2
Celkem	28	30	32	32

Poznámky k učebnímu plánu:

Vyučovací předmět **Kosmická výchova** je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Dějepis, Výchova k občanství, Chemie, Přírodopis, Fyzika, Zeměpis, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova, Výchova ke zdraví a ze všech tematických okruhů průřezových témat.

Vyučovací předmět **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura, integrovány jsou některé TO průřezových témat.

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk, integrovány jsou některé TO průřezových témat.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Další cizí jazyk** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. Druh cizího jazyka je závislý na aktuální nabídce a možnostech školy a poptávce žáků. Z toho důvodu jsou učební osnovy pro další cizí jazyk každoročně aktualizovány a jsou přílohou ŠVP. Vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk je realizován od osmého ročníku.

Vyučovací předmět **Matematika** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace. Integrovaná jsou i některá témata ze vzdělávacích oborů Informační a komunikační technologie, Chemie, Přírodopis, Fyzika a Zeměpis.

Vyučovací předmět **Obraz světa** vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Informační a komunikační technologie, Dějepis, Výchova k občanství, Chemie, Přírodopis, Fyzika, Zeměpis, Výchova ke zdraví, Výtvarná výchova, Hudební výchova a Člověk a svět práce a ze všech tematických okruhů průřezových témat.

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova a oboru Výchova ke zdraví.

Integrace tematických okruhů průřezových témat do jednotlivých vyučovacích předmětů viz kapitola Začlenění průřezových témat a přehled v učebních osnovách.

IV. 4. Přehled využití časové dotace podle RUP – 2. stupeň Montessori

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kosmická výchova	Český jazyk a literatura	3 + 4	-	-	-
	Cizí jazyk – Anglický jazyk	3	-	-	-
	Další cizí jazyk	-	-	-	-
	Matematika a její aplikace	3 + 2	-	-	-
	Informační a komunikační technologie	1	-	-	-
	Člověk a společnost – Dějepis, Výchova k občanství	2	-	-	-
	Člověk a příroda – Chemie, Přírodopis, Fyzika, Zeměpis	5	-	-	-
	Umění a kultura – Výtvarná výchova, Hudební výchova	3	-	-	-
	Člověk a zdraví – Tělesná výchova, Výchova ke zdraví	2	-	-	-
Člověk a svět práce	-	-	-	-	
Celkem		28	-	-	-
Z toho disponibilní časová dotace		6	-	-	-

 červeně vyznačeno využití disponibilních hodin

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Český jazyk	Český jazyk a literatura	-	4 + 1	4 + 1	4 + 1
Anglický jazyk	Cizí jazyk	-	3	3	3
Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	-	-	3	3
Matematika	Matematika a její aplikace	-	4 + 1	4 + 1	4 + 1
Obraz světa	Informační a komunikační technologie	-	+ 0,5	+ 0,5	+ 1
	Člověk a společnost – Dějepis a Výchova k občanství	-	3	3	3
	Člověk a příroda – Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis	-	6 + 1	5 + 1	5 + 1
	Umění a kultura – Výtvarná výchova, Hudební výchova	-	2,5	2,5	2
	Člověk a zdraví – Výchova ke zdraví	-	1	1	+ 1
	Člověk a svět práce	-	1	1	1
Tělesná výchova	Člověk a zdraví – Tělesná výchova	-	2	2	2
Celkem		-	30	32	32
Z toho disponibilní časová dotace		-	3,5	3,5	5

 červeně vyznačeno využití disponibilních hodin

V. Učební osnovy

V. 1. Učební osnovy pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu Kosmická výchova

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Kosmická výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Tělesná výchova, Člověk a svět práce a z průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
22	22	24	25	25

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Kosmická výchova realizuje vzdělávání v duchu Montessori pedagogiky. Vzdělávací obsah všech oborů je integrován do jednoho celku, což umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech, ponořit se do zvoleného tématu a důkladně ho prozkoumat, využívat podle svého aktuálního zájmu a potřeby připravené prostředí třídy a veškerý stále dostupný didaktický materiál. Touto cestou lze maximálně využít senzitivních období ve vývoji dítěte k optimálním pokrokům ve vzdělávání. Princip volného pohybu v připraveném prostředí, možnost zvolit si způsob práce a zodpovědnost za svou volbu podporují rozvoj klíčových kompetencí (komp. k učení a řešení problémů, komp. sociální, komunikativní a občanské).

Každý velký tematický celek (velké a malé kosmické příběhy) je učitelem uveden prostřednictvím evokační prezentace, na jejímž základě si žák vybírá oblast, které se bude věnovat hlouběji. Při své práci (ať již samostatně, skupinově či pod vedením pedagoga) má možnost využít všechny dostupné didaktické pomůcky, modely, literaturu, pracovní lity apod. Učí se, využívá a dále zdokonaluje základní dovednosti čtení a psaní, matematické dovednosti, získává nové informace a zkušenosti, učí se je přehledně zaznamenávat a zasazovat je do souvislostí, při zpracování tématu využívá také umělecké výrazové prostředky, učí se spolupracovat, organizovat svou práci, prezentovat výsledky své práce před ostatními, hodnotit svou práci na základě srovnání se zadanými kritérii.

Učitel sleduje práci dětí, vede si záznamy o jejich pokrocích a o oblastech jejich zájmu, hlídá plnění stanovených termínů pro odvedení práce, podle potřeby pomáhá jednotlivým dětem plánovat práci, případně ji rozčlenit do dílčích kroků.

Výuka předmětu se neomezuje na prostory třídy. V duchu principu „vycházení ven“ jsou zařazovány poznávací exkurze, výlety, práce v terénu, práce na projektech mimo prostor třídy, besedy, návštěvy divadla, knihovny apod.

Organizační formy výuky:

- individuální práce dětí (volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc, vzájemné učení, volná práce dvojic a malých skupin)
- práce na elipse, komunitní kruh
- evokace (vedení do nového tématu)
- individuální lekce (učitel – žák)

- skupinové lekce (učitel – skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- společná práce celé třídy podle zadaných kritérií
- domácí práce žáků
- krátkodobé a dlouhodobé projekty
- exkurze, kulturní akce, besedy, přírodovědné a vlastivědné vycházky (seznámení s cílem akce, zadání kritérií – prezentace výstupu), školy v přírodě

Výchovné a vzdělávací strategie

- učitel respektuje základní principy Montessori pedagogiky
- učitel připravuje prostředí pro samostatnou práci žáků a zajišťuje klid na práci
- učitel diferencuje svůj přístup k dětem podle jejich schopnosti samostatné práce; kde je to možné, ustupuje do pozadí, jinde pomáhá plánovat dílčí kroky a dohlíží na plnění termínů
- učitel ponechává volbu materiálu či tématu, s nímž chce žák pracovat, pokud možno na něm, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat; pořadí, v němž je nutné postupovat, není pevně stanoveno, jen v případě nutnosti učitel dítěti ukáže, co je třeba ještě zvládnout před tím, než může pokročit k materiálu, který si samostatně zvolilo, aby mohlo v práci uspět
- učitel pomáhá dítěti využívat vzdělávací plán (seznam vzdělávacích okruhů), v případě potřeby navrhuje další kroky a oblasti, kterými by se dítě mohlo zabývat; po dohodě s učitelem si žák ve vzdělávacím plánu označuje oblasti vědomostí a dovedností, které již prokazatelně zvládl
- učitel pracuje s dětmi prostřednictvím samostatných (dítě – učitel) nebo skupinových lekcí, v nichž prezentuje postupy práce s pomůckami a materiály
- učitel pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování zařazuje vhodné aktivity (cvičení ticha a koncentrace, oživení společně stanovených pravidel, apod.)
- učitel využívá co nejvíc možností „vycházení ven“; příprava akce, pozorování, práce se získanými informacemi na základě zadaných kritérií, prezentace výstupu před ostatními, reflexe
- učitel uvádí nová velká témata (kosmické příběhy) prostřednictvím poutavých evokací (většinou na elipse, ale také třeba v přírodě) a nabízí náměty k rozpracování
- učitel zadává (někdy ve spolupráci s žáky) kritéria pro výstupy práce (referáty apod.)
- učitel zařazuje pravidelně společné prezentace a sdílení prací dětí
- učitel kontroluje práci, kterou mu žák sám přinese jako dokončenou; pokud najde v práci chyby, upozorní dítě, aby si je vyhledalo, podle potřeby označí blíže místa, kde našel chyby (řádek, příklad); pokud je to třeba, navede dítě k materiálu, na němž může daný problém znovu procvičit, případně mu způsob práce s pomůckou prezentuje v individuální lekci
- dítě si zakládá hotovou práci do svého portfolia, učitel pomáhá dítěti vést si přehled o zvládnutých okruzích učiva
- učitel si vede záznamy o práci jednotlivých dětí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Kosmická výchova*

1. období (1. – 3. ročník)

Výstupy (obor Český jazyk a literatura)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> ➤ <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> ➤ <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> ➤ <i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i> ➤ <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> ➤ <i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i> ➤ <i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i> ➤ <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> ➤ <i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i> ➤ <i>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i> ➤ <i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i> 	<p>Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé) Čtení s porozuměním Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, Mimojazykové prostředky řeči Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) Technika psaní (úhledný a čitelný písemný projev) Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování Pomůcky: příkládací abecedy, pohyblivé abecedy, komody s předměty (první hláska ve slově, poslední hláska ve slově, prostřední hláska ve slově), kolíčkování, kloboučkování, vějíře, kartičky se slabikami, abecední domino, kovové tvary, hmatová písmena, ták na psaní do sypkého materiálu, grafomotorická cvičení, pracovní listy pro jednotlivá psací písmena, materiál na vytváření vlastních sešitů (papíry, řezačka, sešívačka, pravítka, tužky), tematické příkládací karty určené k opisu a přepisu karty s obrázkovými příběhy, přírodními ději, životními cykly k vyprávění dějové posloupnosti</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<p>Dlouhé a krátké samohlásky Hlásky, písmeno, slabika, slovo, věta Dělení slov Slabikotvorné r, l Dělení hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky) Druhy vět Pořadí slov podle druhu vět y/i po měkkých a tvrdých souhláskách Slabiky dě/tě/ně/bě/pě/vě/mě v běžných slovech ú/ů Velká písmena na začátku věty Velká písmena u vlastních jmen Párové souhlásky Abeceda Slova příbuzná Pravopis y/ý ve vyjmenovaných slovech Slovní druhy za použití symbolů slovních druhů Slovesné kategorie (osoba, číslo) Skloňování (pád, číslo, rod) Spojovací výrazy (slov, vět) Pomůcky: Příkládací karty k tématům (pojmy, třídění pojmů, krátké texty ke čtení) slabikové domino, rýmovací domino soubory předmětů a karet s textem k jednotlivým jazykovým a gramatickým jevům</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy</p>

	<p>představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání</p> <p>Pomůcky: Třídní knihovna (dětské obrázkové encyklopedie, encyklopedie k různým tématům, knihy pro první čtení, knihy pro další čtení, pohádkové knihy, sbírky básniček a říkadel, časopisy)</p>	<p>Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>
Výstupy (obor Anglický jazyk)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i> ➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</i> ➤ <i>rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</i> ➤ <i>pochozí obsah a smysl jednoduché, pomalé, pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</i> ➤ <i>používá a vyzná se v jednoduchém abecedním slovníku</i> 	<p>Zdvořilostní fráze (Hi! Hello! Bye! Good morning!) Základní pokyny (Stand up. Sit down. Run. Read. Turn around.) Základní otázky (What is your name? How old are you? What is this?) a adekvátní odpovědi (My name is... I am... It is...) Základní barvy, tvary, čísla Základní potraviny, části těla, oděvy, předměty denní potřeby, dopravní prostředky Jednoduché pojmy z přírody – rostliny (tree, flower) a zvířata (základní domácí a divoká). Základní slovní zásoba k tématům: rodina, dům/byt, den, rok, denní činnosti. Základní přivlastňovací zájmena (my, your), předložky (in, on, at) Abeceda Práce s příkládacími kartami k jednotlivým tématům Poslechy k daným tématům Čtení jednoduchých krátkých textů k jednotlivým tématům</p> <p>Pomůcky: Příkládací karty k jednotlivým tématům (obrázek – pojem, fráze), karty (obrázek – text) k sestavování dějové posloupnosti CD přehrávač se sluchátky pro samostatný poslech Dětské obrázkové slovníky, slovníky</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>

Výstupy (obor Matematika a její aplikace)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>Kvantita čísel 1 – 10 (červenomodré tyče) Spojení množství a slova Číselné symboly 1 – 10 (smirkové číslice) Pořadí číslic Spojení množství a číselných symbolů Narůstání číselné řady 1 – 9, vizuální vnímání číslic – barevné koráلكové schody Číslice 0 a vznik a narůstání kvantity – skříňka s vřetenky Konstrukce číslic do 11 – 19 a 11 – 99 (Seguinovy tabulky) Seznámení s desítkovou soustavou (zlatý perlový materiál) Seznámení s některými vlastnostmi čísel – sudá a lichá čísla Seznámení se se základními početními operacemi sčítání, odčítání, násobení a dělení – malé červenomodré tyče, sčítací tabulka, sčítací barevný had, násobilková tabulka, dělicí tabulka Orientace v číslech do 100 – stovková tabulka, stovkový zlatý řetěz Orientace v číslech do 1000 – tisícový zlatý řetěz Zlomky – zlomkové kruhy</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<p>Převod délkových jednotek – červenomodré tyče, hmotnostní, objemové i časové jednotky Orientace v čase Peněžní jednotky – obchod, převod, vrácení (dočítání) peněz Počítání obvodů a obsahů geometrických tvarů a povrchů a objemů těles – geometrická tělesa, komoda k výpočtu obsahů tvarů, porozumění, čtení a vytváření jednoduchých grafů, diagramů a tabulek</p>	

	<p>Vyhledávání informací ze slovníků, encyklopedií, internetu, tabulek a jejich třídění Čtení z jízdnic řádů Čtení a psaní římských číslic Počítání aritmetického průměru</p>	
<p>➤ <i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i></p> <p>➤ <i>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i></p> <p>➤ <i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i></p>	<p>Základní útvary v rovině (práce v terénu, práce s pravítkem, kružítkem, konstruktivní trojúhelníky, modré trojúhelníky)</p> <p>Základní útvary v prostoru (práce v terénu, modrá tělesa)</p> <p>jednotky délky měření délky obvod</p>	
Výstupy (obor Člověk a jeho svět)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • <i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> • <i>začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě</i> • <i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i> 	<p>Vesmír – galaxie – sluneční soustava – planeta Země (tvorba modelů, poměr velikostí, příkladací karty,...)</p> <p>globus, puzzle mapa světa – kontinenty, puzzle mapa Evropy – státy, puzzle mapa ČR – kraje</p> <p>Můj domov, moje město:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liberec - adresa domova, školy - doprava (bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, dopravní síť) - okolní krajina, co ji tvoří, co je přírodní, co lidským výtvořem - průzkumné výpravy, exkurze, práce s mapou, měřítko 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EV</p> <p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověk k životnímu prostředí</p>

		VMEGS Evropa a svět nás zajímá
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<p>Já a moje rodina</p> <p>Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny</p> <p>práce fyzická a duševní, zaměstnání</p> <p>každý jsme jiný, každý můžeme něčím přispět k fungujícímu celku</p> <p>pátrání ve vlastní rodině: tvorba rodinného stromu, zaměstnání jednotlivých členů rodiny, nadání a přednosti lidí kolem nás</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebezpoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace</p> <p>a sebeorganizace</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů</p> <p>a rozhodovací dovednosti</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MkV</p> <p>Kulturní diference</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Etnický původ</p>
<ul style="list-style-type: none"> využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<p>Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, denní režim, roční období, kalendář</p> <p>Současnost a minulost v našem životě, rodinná historie</p> <p>Liberec – proměny v čase, paměť lidí (proměny okolí)</p> <p>Báje, mýty, pověsti</p> <p>Tradice, svátky, zvyky, pranostiky</p> <p>Různé využití časové osy, tvorba časových os k různým tématům</p> <p>Oslavy svátků, zaznamenávání událostí do třídního kalendáře</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebezpoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace</p> <p>a sebeorganizace</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů</p> <p>a rozhodovací dovednosti</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická</p>

	Čtení a dramatizace příběhů z bájí, mýtů a pověstí	etika
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> ➤ <i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i> ➤ <i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i> 	<p>Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Nerosty a horniny, půda Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky Odpady Příroda v koloběhu ročních období</p> <p>Pomůcky: Příkládací karty k jednotlivým tématům (osvojování a třídění pojmů a informací) Reálné předměty (sbírka hornin, tvorba herbáře, předměty k nácviku třídění odpadů, materiál na pokusy) Lupy, pozorovací krabičky na hmyz, mikroskop,...</p> <p>Vycházení ven do terénu, pokusy ve třídě i venku, exkurze Sledování a zaznamenávání změn počasí</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověk k životnímu prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i> ➤ <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i> ➤ <i>uplatňuje základní pravidla bezpečného</i> 	<p>Moje tělo – části lidského těla, smysly, zuby Zdravý životní styl, zdravá strava Hygiena Doprava Osobní bezpečí Mimořádná událost</p> <p>Pomůcky: Modely lidského těla a jeho částí</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace</p>

<p><i>chování účastníka silničního provozu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> ➤ <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i> 	<p>Encyklopedie k tématu Hra na obchod</p> <p>Tvorba potravinové pyramidy zdravého stravování Příprava zdravého pohoštění Besedy (např. dentální hygiena) a exkurze Dopravní hřiště</p>	<p>Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověk k životnímu prostředí</p>
<p>Výstupy (obor Hudební výchova)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně přesně a rytmicky správně v jednohlase</i> ➤ <i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i> ➤ <i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i> ➤ <i>reaguje pohybem na znějící hudbu (metrum, tempo, dynamika, směr melodie)</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, pozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i> ➤ <i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, rozezná hudbu instrumentální, vokální a vokálně instrumentální</i> 	<p>Zpěv a mluvené slovo Rytmizování, improvizace, hra na ozvěnu Zpěv písní v různém taktu (3/4, 4/4) Základní seznámení s notovým záznamem Hra na jednoduché hudební nástroje, výroba jednoduchých (rytmických) nástrojů Poslech nahrávek i živé hudby (návštěva koncertu, muzikanti mezi námi) Poznávání dalších hudebních nástrojů (příkládací karty) Výrazové prostředky hudby Pohybové vyjádření hudby Interpretace</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>Výstupy (obor Výtvarná výchova)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na</i> 	<p>Plošná tvorba Kompozice Barvy</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí</p>

<p><i>základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i> ➤ <i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazně vyjádření volí vhodné prostředky</i> ➤ <i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i> ➤ <i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i> ➤ <i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> ➤ <i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i> 	<p>Výtvarný přepis skutečnosti, proporce Modelování a tvarování Práce s různými materiály a různými technikami Tvorba podle předlohy Ilustrace Tvorba podle vlastní fantazie Využití vlastního těla jako výtvarného prostředku</p> <p>Umělecká díla – historie a současnost Vnímání uměleckého díla Interpretace uměleckého díla</p> <p>Tvorba mimo prostor třídy, využití venkovního prostoru a dostupných přírodních materiálů Výpravy za uměním, exkurze, návštěva galerie</p>	<p>Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MV Kritické vnímání mediálních sdělení</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>Výstupy (obor Tělesná výchova)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i> ➤ <i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech</i> ➤ <i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i> 	<p>význam pohybu pro zdraví příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>pohybové hry základy gymnastiky rytmické a kondiční formy cvičení pro děti průpravné úpoly</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i> ➤ <i>Adaptuje se na vodní prostředí. Splývá a dýchá do vody. Ovládá jeden plavecký způsob.</i> 	<p>základy atletiky základy sportovních her turistika a pobyt v přírodě plavání</p> <p>komunikace v TV zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p>	<p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<p>Výstupy (obor Člověk a svět práce)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> ➤ <i>pracuje podle slovního návodu i podle předlohy</i> 	<p>Využití vlastností různých materiálů Práce s různým pracovním náradím Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Tradiční řemesla</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i> 	<p>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</i> ➤ <i>pečuje o nenáročné rostliny</i> 	<p>Rostliny – pozorování, pěstování, sběr a využití, třídění (příkládací karty)</p> <p>Práce v terénu – pozorování ve volné přírodě, pěstování na školní zahradě, ve třídě, doma – zaznamenávání výsledků pěstování, sběr dat</p> <p>Práce s informacemi a daty – využití literatury (encyklopedie), vyhledávání a třídění</p> <p>Prezentace výsledků práce</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověk k životnímu prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i> ➤ <i>chová se vhodně při stolování</i> 	<p>Využití svátečních situací – oslavy, svátky, zakončení projektů, odpoledne pro rodiče – k uspořádání slavnosti: pozvánky, rozpočet a nákup, příprava pohoštění, příprava prostředí, společenské chování</p>	<p>OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

2. období (4. – 5. ročník)

Výstupy (obor Český jazyk a literatura)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<p>Praktické čtení (znalost orientačních prvků v textu) Komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Technika psaní (přehledný písemný projev, formální úprava textu) Žánry písemného projevu: omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO Občanská společnost a škola</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova 	<p>Mnohoznačná slova Antonyma</p>	

<p><i>vícevýznamová</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i> ➤ <i>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i> ➤ <i>rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i> ➤ <i>vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i> ➤ <i>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí</i> ➤ <i>užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i> ➤ <i>píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i> ➤ <i>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i> 	<p>Synonyma Slova nadřazená, podřazená, souřadná Slovníky Slova příbuzná Předpona a přípona, kořen slova Tvary slov Psaní ě/je v kořenech slov Pravopis y/ý v příbuzných slovech vyjmenovaných slov Psaní předpon s/z/vz Psaní předpon typu roz-, bez-, od-, před- .... Psaní zdvojených souhlásek v běžné slovní zásobě Podstatná jména Slovesné kategorie (osoba, číslo, způsob, čas) Skloňování (pád, číslo, rod, vzor) Skloňování číslovek Spisovné tvary a nespisovné tvary v mluveném projevu Správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen, sloves a číslovek v mluveném projevu Slova citově zabarvená Přísudek a podmět Nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný podmět Slovesný, jmenný přísudek Shoda přísudku s podmětem Dvojice větných členů Souvětí a věta jednoduchá Čárky v souvětí před běžnými spojovacími výrazy Dvojice větných členů a jejich grafické značení Přímá řeč, uvozovací věta</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i> ➤ <i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i> ➤ <i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i> ➤ <i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i> 	<p>poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka,</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita VMEGS</p>

	povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	Evropa a svět nás zajímá
Výstupy (obor Anglický jazyk)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozumí známým slovům a jednoduchým větám ve vztahu k osvojanému tématu</i> ➤ <i>rozumí obsahu a textu jednoduchých autentických materiálů a využívá je při své práci</i> ➤ <i>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i> ➤ <i>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i> ➤ <i>používá dvojjazyčný slovník</i> ➤ <i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formuláře</i> ➤ <i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu či jednoduché konverzace</i> ➤ <i>obměňuje krátké texty se zachováním smyslu sdělení</i> ➤ <i>aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace, pozdraví, rozloučí se, poskytne požadovanou informaci</i> 	<p>Tematické okruhy: rodina, domov, škola, volný čas a zájmy, oblékání, nakupování, příroda, počasí, důležité zeměpisné údaje, cestování, orientace v prostoru, svátky, tradice a zvyky</p> <p>Zdvořilostní fráze a pravidla komunikace v běžných situacích</p> <p>Význam slov v kontextu, synonyma, antonyma</p> <p>Typy vět (věta oznamovací, tvorba otázky a záporu), pořádek slov ve větě</p> <p>Práce s příkládacími kartami</p> <p>Čtení různých textů</p> <p>Psaní jednoduchých vět</p> <p>Básničky a písničky</p> <p>Poslech</p> <p>Práce se slovníkem</p> <p>Krátké, jednoduché anglické resumé jako součást výsledku práce na projektech a při zpracovávání zvolených témat, krátký mluvený výstup v angličtině, jako součást referátů prezentovaných před spolužáky</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Kreativita</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>
Výstupy (obor Matematika a její aplikace)	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i> 	<p>Kvantita čísel 1 – 10 – červenomodré tyče</p> <p>Spojení množství a slova</p> <p>Číselné symboly 1 – 10 – smirkové číslice</p> <p>Pořadí číslic</p> <p>Spojení množství a číselných symbolů</p> <p>Číslice 0 a vznik a narůstání kvantity – skříňka</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p>

	<p>s vřeténky Seznámení s některými vlastnostmi čísel – sudá a lichá čísla Narůstání číselné řady 1 – 9, vizuální vnímání číslic – barevné korálky Práce s pomůckami – seznámení se se základními početními operacemi sčítání, odčítání, násobení a dělení – červenomodré tyče, sčítací tabulka, sčítací barevný had, násobilková tabulka</p>	<p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<p>➤ <i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i></p>	<p>Lineární počítání, množství 1 – 100, pojmenování, propojení s geometrií, počítání po desítkách – objevování desítek, orientace v číselné řadě 1 – 100 – stovkový řetěz Lineární počítání, množství 1 – 1 000, pojmenování, zkušenost s geometrickým srovnáním, počítání po stovkách – objevování stovek, hledání „stovkových řetězů“, počítání po desítkách – objevování desítek, orientace v číselné řadě 1 – 1 000. – tisícový řetěz Orientace v číselné řadě 1 – 100, jiný pohled na číselnou řadu – stovková tabulka</p>	
<p>➤ <i>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p>	<p>Orientace na číselné ose v oboru přirozených čísel 1 – 1 000 000 Správné pořadí početních úkonů důležitých pro dosažení správných výsledků Zaokrouhlování přirozených čísel na desítky, stovky, tisíce Znaky dělitelnosti, hledání společného násobku a společného dělitele čísel Prvočísla Práce se zlatým perlovým materiálem a číselnými kartami – postupné zavádění výše uvedených kroků a postupné poznávání jednotlivých početních operací – sčítání, odčítání, násobení a dělení – banka Tvoření čísel a množství, počítání s přechodem jednotlivých řádů (zařazuje se po sčítání a odčítání bez</p>	

	<p>přechodu jednotlivých řádů) – směnárna Známková hra – práce s abstraktnějším materiálem než v bance – propedeutika např. Pro práci s penězi Obchod – vracení peněz při platbě určitou částkou, postupné opouštění pomůcky – pamětné počítání, popř. Dočítání</p> <p>Paralelní materiál pro práci s nižšími čísly Čítání do 10, rozklad čísla 10, vizuální a hmatové vnímání kvantity – sčítací had Čítání do 10, početní operace odčítání – odčítací had Vlastnosti čísel při matematických operacích – matematické zákony komutativnosti a inverze – proužková sčítací a odčítací tabulka Zorientování se v tabulkách, jejich vyplňování - sčítací a odčítací prstové tabulky Princip násobení a dělení a vzájemné souvislosti těchto dvou početních operací - dělicí a násobilková tabulka Násobilka, násobky, vizuální zažívání jednotlivých násobkových řad, pochopení čísel „čtvercových“ a „krychlových“ – souvislost s geometrií – barevné násobkové řetězy, koráلكová krabice k násobilce Přechod přes 10, tj. Propedeutika k písemnému sčítání a odčítání – sčítací a odčítací počítadlo Písemné sčítání a odčítání – zlatý perlový materiál, známková hra, (bodová hra) Dělení víceciferným dělitelem – zlatý perlový materiál, známková hra, (bodová hra) Vizuální vnímání jednotlivých řádů, algoritmus dělení, přechod k písemnému velkému dělení - dělicí tabulky na velké dělení Násobení víceciferných činitelů – algoritmy činností, písemné násobení – multiplikační tabule na násobení, (bodová hra)</p>	
<p>➔ <i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje</i></p>	<p>Propojení dosavadní zkušenosti s praxí – obchod,</p>	<p>OSV</p>

<i>osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	banka, směnárna, pracovní sešity, řešení a tvoření slovních úloh i v rámci probíraných projektů	Osobnostní rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyhledává, sbírá a třídí data</i> ➤ <i>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</i> 	Práce v rámci témat a projektů, praktické využití při prezentaci výsledků pozorování, zkoumání, pokusů	OSV Osobnostní rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce</i> 	Trojúhelníková komoda – práce s různými druhy trojúhelníků, objeování stran, vrcholů, základen, výšek, středů stran, Poznávání a rýsování úhlů, Používání správné techniky rýsování Rýsování čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kružnice	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i> 	Odvozování a výpočet obvodů a obsahů geometrických tvarů – čtverec, obdélník, trojúhelník, n-úhelník – geometrická komoda, žluté trojúhelníky , délky lomených čar, základní jednotky – převody Rozpoznávání výšky obrazců – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, lichoběžníku, n-úhelníku Rýsování výšky a poznávání a Grafické sčítání a odčítání úsečky	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i> 	Pojmy svislý, vodorovný, šikmý, sestrojování rovnoběžky, různoběžky, kolmice, hledání souvislostí, vztahů, zákonitostí – geometrická komoda Sestrojování pravého úhlu, kolmost – kolmice Jednoduché konstrukční úlohy podle zadání Správné používání pravítka, kružítka, trojúhelníku s ryskou	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i> 	Odvození obsahu čtverce, obdélníku, lichoběžníku, trojúhelníku, n-úhelníku – žluté trojúhelníky, geometrická komoda, trojúhelníková komoda, velká a malá šestiúhelníková komoda Základní jednotky obsahu, převod jednotek	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti</i> 	Shodné a podobné obrazce a obrazce shodné svými	

<p><i>jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i></p>	<p>obsahy – kovové útvary, trojúhelníková komoda, modré trojúhelníky Osa souměrnosti</p>	
<p>Výstupy (obor Informační a komunikační technologie)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</i> ➤ <i>respektuje pravidla bezpečné práce s hw i sw a postupuje poučeně v případě jejich závady</i> ➤ <i>chrání data před poškozením, ztrátou, zneužitím</i> ➤ <i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i> ➤ <i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i> ➤ <i>vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</i> ➤ <i>pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</i> 	<p>pravidla při práci se školním PC seznámení s počítačem – jeho základní části, uvedení do provozu, orientace na klávesnici, práce s myší, ochrana dat, zálohování, pravidla bezpečnosti práce s hardwarem a softwarem</p> <p>práce se složkami a soubory (vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunutí, odstranění), struktura složek</p> <p>operační systém – práce s okny, ikony</p> <p>textový editor – otevření a zavření souboru, uložení, písmo, vložení obrázku</p> <p>práce s textem při přípravě prezentace vlastní práce</p> <p>grafický editor – malování (otevření a zavření souboru, uložení, obrázek)</p> <p>internet – vyhledávání informací k tématům při samostatné a skupinové práci, uložení obrázku či textu z webové stránky</p> <p>diskuze o věrohodnosti zdrojů, způsoby ověřování informací</p> <p>elektronická pošta – elektronická adresa, psaní, čtení a mazání dopisu, příloha</p> <p>desatero bezpečného internetu</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p>
<p>Výstupy (obor Člověk a jeho svět)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> ➤ <i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad</i> 	<p>Stavba Země, kontinenty, určování polohy, mapa, geografie kontinentů Evropa – státy, organizace, vztahy, památky, cestování, jazyky, obyvatelstvo</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p>

<p><i>bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i> ➤ <i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i> ➤ <i>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i> ➤ <i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i> 	<p>ČR – geografie, sousední státy, obyvatelstvo, kraje, obce, politický systém Liberecký kraj a Liberec, správa obce</p>	<p>VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MkV Kulturní diference Mezilidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Principy sociální smíru a solidarity</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> ➤ <i>rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</i> ➤ <i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i> ➤ <i>orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze,</i> 	<p>Chování a jednání jedince – rodinné a příbuzenské vztahy, názory, komunikace, lidská práva a povinnosti, demokracie, mezilidské vztahy, kultura Finanční gramotnost – plánování nákupu, nákupy, dluhy, spoření, půjčky Životní prostředí – ochrana ŽP, ovlivňování ŽP člověkem, školní zahrada, odpady</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p> <p>VDO Občanská společnost a škola Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MkV Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita</p>

<p><i>na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i></p> <p>➤ <i>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</i></p>		<p>Principy sociální smíru a solidarity</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>
<p>➤ <i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i></p> <p>➤ <i>využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</i></p> <p>➤ <i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i></p> <p>➤ <i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i></p> <p>➤ <i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i></p>	<p>Čas Orientace na časové ose Historické prameny Státní svátky, významné dějinné události Kalendář, pranostiky, letopočet, zvyky Ontogeneze člověka, generace Báje, mýty, pověsti Náboženství</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Morální rozvoj Sociální rozvoj</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MkV Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity</p>
<p>➤ <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i></p> <p>➤ <i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o</i></p>	<p>Roční období Skupiny organismů a způsob života Vztah a rovnováha organismu a životního prostředí Pokusy – jejich průběh a výsledek Koloběh vody, vzduch, půda</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p>

<p><i>Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</i> ➤ <i>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i> ➤ <i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i> ➤ <i>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i> ➤ <i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i> 	<p>Podnebí a počasí Odpady Pohromy a katastrofy</p>	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověk k životnímu prostředí</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MkV Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>VDO Formy participace občanů v politickém životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i> ➤ <i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i> ➤ <i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování</i> 	<p>Lidské tělo a život Zdravý způsob života Lidská ontogeneze Bezpečné chování Dopravní výchova Život ohrožující chování Gender Rozdíly mezi pohlavími Základy sexuální výchovy Závislost Formy násilí Návykové látky Dopravní výchova Pravidla chování za mimořádných událostí Základy první pomoci</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p> <p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<p><i>jako chodec a cyklista</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i> ➤ <i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i> ➤ <i>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i> ➤ <i>uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i> 		<p>Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p> <p>MkV Lidské vztahy</p> <p>MV Interpretace vztahů mediálního sdělení a reality</p>
<p>Výstupy (obor Hudební výchova)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně přesně a rytmicky správně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách</i> ➤ <i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou v notách</i> ➤ <i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře či k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> ➤ <i>rozpozná hudební formu jednoduché skladby</i> ➤ <i>provádí jednoduché hudební improvizace</i> ➤ <i>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří taneční improvizace</i> ➤ <i>v proudu znějící hudby rozpozná výrazné tempové, dynamické a harmonické změny a rozezná některé z užitých hudebních výrazových prostředků</i> 	<p>Zpěv písní různých žánrů Práce s výškou, délkou a silou tónu Rytmizování, improvizace, hra na ozvěnu Zpěv písní v různém taktu (3/4, 4/4, 2/4) Práce s notovým záznamem Hra na jednoduché hudební nástroje, výroba jednoduchých (rytmických) nástrojů Poslech nahrávek i živé hudby různých stylů a žánrů (návštěva koncertu, muzikanti mezi námi) Třídění hudebních nástrojů (příkládací karty) Výrazové prostředky hudby Hudební styly a žánry Pohybové vyjádření hudby Interpretace</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>Výstupy (obor Výtvarná výchova)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i> ➤ <i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečné postupy; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i> ➤ <i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i> ➤ <i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i> ➤ <i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i> ➤ <i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i> ➤ <i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i> 	<p>Plošná tvorba Prostorová tvorba Objektová a akční tvorba Kompozice Barvy Výtvarný přepis skutečnosti, proporce Modelování a tvarování Práce s různými materiály a různými technikami Tvorba podle předlohy Ilustrace Tvorba podle vlastní fantazie Využití vlastního těla jako výtvarného prostředku</p> <p>Umělecká díla – historie a současnost Vnímání uměleckého díla Interpretace uměleckého díla</p> <p>Tvorba mimo prostor třídy, využití venkovního prostoru a dostupných přírodních materiálů Výpravy za uměním, exkurze, návštěva galerie</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MV Kritické vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p>
<p>Výstupy (obor Tělesná výchova)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla</i> 	<p>význam pohybu pro zdraví</p>	<p>OSV</p>

<p><i>her, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i> ➤ <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i> ➤ <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i> ➤ <i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> ➤ <i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i> ➤ <i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i> ➤ <i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i> ➤ <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i> ➤ <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle</i> 	<p>příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>pohybové hry základy gymnastiky rytmické a kondiční formy cvičení pro děti průpravné úpoly základy atletiky základy sportovních her turistika a pobyt v přírodě plavání</p> <p>Základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, názvy tělocvičného nářadí a náčiní) Orientace v pravidlech sportu a soutěží Základní tělocvičné povely Organizace prostoru a činností Znalost a dodržování pravidel, fair play Olympijské hry Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p>
--	---	---

<p><i>jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</i> ➤ <i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i> ➤ <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i> 		
<p>Výstupy (obor Člověk a svět práce)</p>	<p>učivo</p>	<p>TO průřezových témat</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i> ➤ <i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i> ➤ <i>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i> ➤ <i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i> 	<p>vlastnosti materiálu pracovní pomůcky a nástroje jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> ➤ <i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i> 	<p>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i> ➤ <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> ➤ <i>volí podle druhu pěstitelských činností</i> 	<p>Rostliny – pozorování, pěstování, sběr a využití, třídění (příkládací karty)</p> <p>Práce v terénu – pozorování ve volné přírodě, pěstování na školní zahradě, ve třídě, doma – zaznamenávání výsledků pěstování, sběr dat</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj</p> <p>EV</p>

<p><i>správné pomůcky, nástroje a náčiní</i></p> <p>➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i></p>	<p>Práce s informacemi a daty – využití literatury (encyklopedie), vyhledávání a třídění</p> <p>Prezentace výsledků práce</p>	<p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověk k životnímu prostředí</p>
<p>➤ <i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i></p> <p>➤ <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i></p> <p>➤ <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i></p> <p>➤ <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i></p>	<p>Využití svátečních situací – oslavy, svátky, zakončení projektů, odpoledne pro rodiče – k uspořádání slavnosti: organizace, pozvánky, rozpočet a nákup, příprava pohoštění, příprava prostředí, společenské chování, úklid</p>	<p>OSV</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <p>Sociální rozvoj</p> <p>Morální rozvoj</p>

V. 2. Učební osnovy pro 2. stupeň

Vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk je každý rok aktualizován podle personálních možností školy a podle zájmu žáků o konkrétní cizí jazyk. Z toho důvodu jsou osnovy ke konkrétnímu jazyku součástí přílohy ŠVP.

Pro lepší orientaci je pro vzdělávací obory zavedeno barevné kódování:

Český jazyk a literatura

Cizí jazyk

Další cizí jazyk

Matematika a její aplikace

Informační a komunikační technologie

Dějepis

Výchova k občanství

Fyzika

Chemie

Přírodopis

Zeměpis

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Výchova ke zdraví

Tělesná výchova

Člověk a svět práce (TO Svět práce)

Charakteristika vyučovacího předmětu Kosmická výchova

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Dějepis, Výchova k občanství, Chemie, Přírodopis, Fyzika, Zeměpis, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova, Výchova ke zdraví a ze všech tematických okruhů průřezových témat.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
28	-	-	-

Organizační vymezení

Vyučovací předmět je realizován v duchu Montessori pedagogiky. Vzdělávací obsah není roztržtřen na jednotlivá témata jako v případě běžně vyučovaných předmětů, ale umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech.

Pomocí evokační prezentace je žák uveden do tématu. Na jejím základě si vybere oblast, které se bude věnovat hlouběji. Další jeho práci (ať již samostatnou, skupinovou či pod vedením pedagoga) s možností využít všechny dostupné didaktické pomůcky, literaturu, pracovní listy, modely, počítače apod. téma zpracovává, prohlubuje poznatky o něm a případně je předává ostatním. Informace z oblastí, jejichž zpracování se přímo neúčastnil, mu jsou zprostředkovány spolužáky za supervize odborného učitele. Plnění výstupů a dodržování stanovených termínů je průběžně kontrolováno učitelem.

Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet.

Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy a školy. Zařazovány jsou poznávací exkurze, besedy, práce v terénu, práce na projektech, výroba pomůcek, sportovní aktivity apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. Nezaměřujeme se pouze na jediný obor, ale dbáme o smysluplné prolínání s ostatními oblastmi i předměty. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- Výuku neomezujeme pouze na prostory učebny, ale necháváme žáky vybrat si pro ně vhodné pracovní místo. Mimo to, realizujeme exkurze, výlety, návštěvy akcí, souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro přehledné plánování žákovy práce mu nabízíme pečlivě propracované myšlenkové mapy (vzdělávací plány). (KU, KŘP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou. (KU, KŘP, KSP)
- Pohybové aktivity nabízíme žákům v takové podobě, aby nebyli stresováni porovnáváním a poměřováním svých výsledků s ostatními. Sport je tak vnímán zejména jako zábava a příjemná relaxace, nikoliv stres z toho, kdo je lepší. (KO, KSP)

- Osobním příkladem a pozitivním přístupem vedeme žáky k přijetí a realizaci myšlenky fair play. (KO, KŘP)
- Pro pohybové aktivity nabízíme různá místa, neomezujeme se pouze na sportoviště a tělocvičnu. Ukazujeme tak žákům, že pohyb je spjatý především s běžným životem. (KU, KSP)
- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, video programy. (KO, KŘP, KU)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP)
- U cizího jazyka klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
- Podporujeme prolínání anglického jazyka do všech oblastí vzdělávacího obsahu. (KU, KŘP, KO, KP)
- Svým jednáním podporujeme rozvoj učící se skupiny, ve které se každé dítě cítí být přijímáno a podporováno v rozvoji svého potenciálu. (KO, KU)
- Poskytujeme žákům možnost volby. Volbu respektujeme a k jejímu respektování vedeme ostatní žáky. Zároveň vedeme žáky k porozumění, že každá volba má své důsledky. (KO, KŘP, KK)
- Podporujeme rozvoj schopností dětí řešit samostatně běžné konfliktní situace. Především tím, že při jejich výskytu se učitel staví do role moderátora, nikoliv soudce. (KŘP, KO, KSP, KK)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Kosmická výchova*

6. ročník

výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení • dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • v připraveném mluveném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse • pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami • správně třídí slovní druhy ohebné • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního představení nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p>práce s informacemi práce s textem</p> <p>soukromý a úřední dopis popis</p> <p>diskuse zvukové prostředky jazykového projevu a prostředky mimojazykové zásady kultivovaného projevu</p> <p>jazykové příručky (slovníky, Pravidla), jazyková norma a kodifikace</p> <p>slovní druhy ohebné, jejich mluvnické významy a tvary stavba věty základní a rozvíjející větné členy pořádek slov ve větě</p> <p>volná reprodukce textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vnímání autora mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, 	<p>porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel</p> <p>dělitelnost přirozených čísel</p> <p>zlomky a desetinná čísla</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Kooperace a kompetice Řešení problémů</p>

<ul style="list-style-type: none"> desetinným číslem) provádí početní operace s desetinnými čísly 		a rozhodovací dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> základní interpretace dat porovnává soubory dat používá s porozuměním geometrické pojmy (bod, přímka, polopřímka, úsečka) zdůvodňuje a používá základní polohové vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje základní rovinné útvary určuje velikost úhlu měřením a výpočtem načrtne a sestrojí trojúhelník načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti analyzuje a vypočítá objem a povrch těles analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa 	<p>čtení z grafu základní interpretace dat bod, přímka, polopřímka, úsečka</p> <p>vzájemná poloha bodů a přímek v rovině čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, kruh</p> <p>úhel, druhy úhlů shodnost</p> <p>jednotky povrchu a objemu</p> <p>osová a středová souměrnost</p> <p>krychle, kvádr</p>	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<ul style="list-style-type: none"> objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	naše vlast	VDO Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě

<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení 	<p>vztahy mezi lidmi</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MkV Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají 	<p>kulturní život</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<p>podobnost a odlišnost lidí</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

<ul style="list-style-type: none"> • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině 	<p>vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace</p> <p>hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů 	<p>planeta Země ve vesmíru základy klimatologie a meteorologie</p>	<p>EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 	<p>světadíly makroregiony světa</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření práce různými výtvarnými technikami</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání</p>

<p>zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 		<p>Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • při vytrvalosti uplatňuje svoji vůli • zvládá techniku atletických disciplín • získané dovednosti zúročí při reprezentaci školy 	<p>atletika hod míčkem – dálka skok daleký – rozběh, odraz běžecká abeceda běh – 600 – 1 000 m – vytrvalost</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice</p>
<ul style="list-style-type: none"> • provede základní gymnastické prvky • provede kotouly a přeskoky • při cvičení zlepšuje svůj fyzický fond 	<p>gymnastika základní gymnastické prvky šplh – lano, tyč rytmická a kondiční gymnastika</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • v praxi předvede herní činnosti jednotlivce i mužstva • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech • respektuje základní pravidla míčových her 	<p>sportovní hry základní druhy sportovních her (kolektivní, brankové, síťové, pálkovací) základní označení a vybavení hřišť vybíjená, florbal, kopaná</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém terénu a prostředí (příroda, silniční provoz) • bezpečně se pohybuje na lyžích 	<p>turistika a pobyt v přírodě</p>	<p>EV Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné a bezpečné chování na neznámém sportovišti • předvídá možnost nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • uvede zásady první pomoci 	<p>význam pohybu pro své zdraví prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech dobré sportovní vybavení, chrániče</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • používá informace z různých informačních zdrojů • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě 	<p>vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, internet textový editor počítač jako zdroj informací ppt prezentace prezentace informací</p>	<p>MV Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>význam zkoumání dějin, historické prameny</p> <p>historický čas a prostor</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<p>nejstarší starověké civilizace</p>	<p>EV Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<p>křesťanství</p> <p>struktura středověké společnosti</p>	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MkV Princip sociálního smíru a solidarity Kulturní diference Lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 	<p>renesance</p> <p>renesanční a barokní kultura</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • určí společné a rozdílné vlastnosti látek • pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných 	<p>vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě</p>	<p>EV Základní podmínky života Ekosystémy</p>

<p>dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje směsi a chemické látky ● vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek ● navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi ● rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití ● uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění ● orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy ● určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 	<p>nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam</p> <p>mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p> <p>směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku;</p> <p>voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody</p> <p>vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p> <p>fotosyntéza</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa ● uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ● předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ● využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh ● určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem 	<p>měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas</p> <p>skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze</p> <p>přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • objasní pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<p>sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze hvězdy – jejich složení</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel • rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek 	<p>podmínky života buňka – funkce a stavba význam a zásady třídění organismů</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>EV Základní podmínky života Ekosystémy Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<p>viry a bakterie</p>	<p>EV Základní podmínky života Ekosystémy Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí 	<p>anatomie a morfologie rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin systém rostlin význam rostlin a jejich ochrana</p>	<p>EV Základní podmínky života Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>

<p>klíčů a atlasů</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků 	<p>fylogeneze člověka Země – vznik a stavba vznik života</p>	<p>EV Základní podmínky života Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 	<p>zpěv či hra vybrané lidové a umělé písně v jednohlasu i dvojhlasu. orientace v notovém zápise (délokové hodnoty not a pomlk, tempová označení, takt). hra vhodného doprovodu k písni na vybraný hudební nástroj, improvizace rytmického ostinata. tvorba jednoduché obměny slyšeného či zapsaného melodického motivu.</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpečí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů 	<p>vztahy mezi lidmi pravidla a jejich důležitost v různých oblastech života</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpečí</p>

<ul style="list-style-type: none"> • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy 		<p>Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zorientuje se v informacích v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • zeptá se na základní informace v běžných situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům</p> <p>domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, počasí, nákupy a móda, volba povolání</p> <p>práce se slovníkem</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Kooperace a kompetice</p> <p>VDO Občanská společnost a škola Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

	<p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p> <p>MV Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení</p>
--	--	---

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura. Integrována jsou i některá témata ze vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie a průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	5	5	5

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk je realizován v duchu Montessori pedagogiky. Pomocí přehledu nabízených témat si žák naplánuje vlastní práci. Žák si na základě samostudia, evokace či evokační prezentace daného tématu učitelem dále prohlubuje poznatky způsobem, který je mu v danou chvíli nejbližší (například samostatně, ve skupině, či pomocí konzultací).

Vyučovací předmět je tak neformálně rozdělen na část evokační, kdy je žák seznámen s problematikou a část samostatné práce, při které si prohlubuje a procvičuje získané znalosti a dovednosti nebo se věnuje samostudiu.

Plnění myšlenkových map a dodržování stanovených termínů je průběžné a průběžně je kontrolováno kmenovým učitelem.

Plně si uvědomujeme věková specifika dospívajících žáků, tomu také přizpůsobujeme nabídku pojetí zpracování vzdělávacího obsahu především v podobě návaznosti na reálný život.

Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet.

Výuka předmětu, jak již bylo naznačeno výše, není omezena jen na prostory třídy a školy. Zařazovány jsou poznávací exkurze, besedy, práce na projektech, výroba pomůcek, apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. Nezaměřujeme se pouze na jediný obor, ale dbáme o smysluplné prolínání s ostatními oblastmi i předměty. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- Výuku neomezujeme pouze na prostory učebny, ale necháváme žáky vybrat si pro ně vhodné pracovní místo. Mimo to, realizujeme exkurze, výlety, návštěvy akcí, souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro přehledné plánování žákovy práce mu nabízíme pečlivě propracované myšlenkové mapy. (KU, KŘP)
- Jako stěžejní považujeme práci na školní zahradě. Díky ní dochází k propojení vzdělávacího obsahu s reálným životem a užití vyučované látky v praxi (KO, KŘP, KSP, KU, KP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou (KU, KŘP, KSP)

- Osobním příkladem a pozitivním přístupem vedeme žáky k přijetí a realizaci myšlenky fair play. (KO, KŘP)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP)
- Svým jednáním podporujeme rozvoj učící se skupiny, ve které se každé dítě cítí být přijímáno a podporováno v rozvoji svého potenciálu. (KO, KU)
- Poskytujeme žákům možnost volby. Volbu respektujeme a k jejímu respektování vedeme ostatní žáky. Zároveň vedeme žáky k porozumění, že každá volba má své důsledky. (KO, KŘP, KK)
- Podporujeme rozvoj schopností dětí řešit samostatně běžné konfliktní situace. Především tím, že při jejich výskytu se učitel staví do role moderátora, nikoliv soudce. (KŘP, KO, KSP, KK)

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk. Integrovaná jsou i průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	3	3	3

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk je realizován v duchu Montessori pedagogiky a navazuje na výuku anglického jazyka nižších ročníků. Žáci jsou učitelem vedeni k aktivnímu zapojování se do výuky (konverzace, práce na projektech).

Výuka je propojena s výukou ostatních předmětů – především s předmětem Obraz světa, kdy některá témata jsou probírána v anglickém jazyce, některé výstupy jsou žáky zpracovávány a prezentovány v aj.

Žákům jsou při výuce běžně k dispozici cizojazyčné časopisy, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet. Při výuce využíváme i prostory mimo třídy a mimo školu (vycházky do přírody, do města, škola v přírodě).

Vzdělávací obsah je žákům nabízen v projektech, které se cyklicky opakují. Je tak zajištěna svobodná volba práce žáka a zároveň to, že se za 2. stupeň základního vzdělávání setká se všemi jevy a tématy.

Výchozí myšlenkou je dovést žáky k myšlení v anglickém jazyce. Sekundárně teprve využívat získané slovní zásoby a aplikace gramatických jevů.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, video programy. (KO, KŘP, KU)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci (KU, KŘP)
- Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu (KU, KŘP)
- Aplikujeme anglický jazyk i do ostatních vyučovacích předmětů (KU, KŘP, KO, KP)

Charakteristika vyučovacího předmětu Další cizí jazyk

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Další cizí jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	-	3	3

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Další cizí jazyk je realizován v duchu Montessori pedagogiky. Žáci jsou učitelem vedeni k aktivnímu zapojování se do výuky (konverzace, práce projektech).

Žákům jsou při výuce běžně k dispozici cizojazyčné časopisy, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet. Pro některé aktivity využíváme i jiná místa než učebnu, např. vycházky do přírody, do města.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, návštěvy rodilých mluvčích, videoprogramy. (KO, KŘP, KU)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci (KU, KŘP)
- Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
- Aplikujeme cizí jazyk i do ostatních vyučovacích předmětů. (KU, KŘP, KO, KP)

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace. Integrovaná jsou i některá témata ze vzdělávacích oborů Informační a komunikační technologie, Fyzika, Chemie, Zeměpis a průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	5	5	5

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika je realizován v duchu Montessori pedagogiky. Pomocí přehledu nabízených témat si žák naplánuje vlastní práci. Žák si na základě samostudia, evokace či evokační prezentace daného tématu učitelem dále prohlubuje

poznatky způsobem, který je mu v danou chvíli nejbližší (například samostatně, ve skupině, či pomocí konzultací).

Vyučovací předmět je tak neformálně rozdělen na část evokační, kdy je žák seznámen s problematikou a část samostatné práce, při které si prohlubuje a procvičuje získané znalosti a dovednosti nebo se věnuje samostudiu.

Plnění myšlenkových map a dodržování stanovených termínů je průběžné a průběžně je kontrolováno kmenovým učitelem.

Nabídku pojetí zpracování vzdělávacího obsahu přizpůsobujeme věkovým specifikům dospívajících žáků, především jim umožňujeme v co největší míře získávat zkušenosti a informace na základě praktické činnosti.

Pro práci ve třídách jsou žákům běžně k dispozici pomůcky, literatura, pracovní listy a počítač s připojením na internet.

Výuka předmětu, jak již bylo naznačeno výše, není omezena jen na prostory třídy a školy. Zařazována je práce v terénu, práce na projektech (např. projekt Jarmark), výroba pomůcek apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. Nezaměřujeme se pouze na jediný obor, ale dbáme o smysluplné prolínání s ostatními oblastmi i předměty. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- Výuku neomezujeme pouze na prostory učebny, ale necháváme žáky vybrat si pro ně vhodné pracovní místo. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro přehledné plánování žákovy práce mu nabízíme pečlivě propracované myšlenkové mapy. (KU, KŘP)
- Za důležitou považujeme práci v terénu (měření, pozorování...). Díky ní dochází k propojení vzdělávacího obsahu s reálným životem a užití vyučované látky v praxi. (KO, KŘP, KSP, KU, KP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou. (KU, KŘP, KSP)
- Osobním příkladem a pozitivním přístupem vedeme žáky k přijetí a realizaci myšlenky fair play. (KO, KŘP)
- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP)
- Svým jednáním podporujeme rozvoj učící se skupiny, ve které se každé dítě cítí být přijímáno a podporováno v rozvoji svého potenciálu. (KO, KU)
- Poskytujeme žákům možnost volby. Volbu respektujeme a k jejímu respektování vedeme ostatní žáky. Zároveň vedeme žáky k porozumění, že každá volba má své důsledky. (KO, KŘP, KK)
- Podporujeme rozvoj schopností dětí řešit samostatně běžné konfliktní situace. Především tím, že při jejich výskytu se učitel staví do role moderátora, nikoliv soudce. (KŘP, KO, KSP, KK)

Charakteristika vyučovacího předmětu *Obraz světa*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět *Obraz světa* vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Informační a komunikační technologie, Dějepis, Výchova k občanství, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Výchova ke zdraví, Výtvarná výchova, Hudební výchova a Člověk a svět práce. Dále jsou integrovány tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	15	14	14

Organizační vymezení

Vyučovací předmět *Obraz světa* je realizován v duchu Montessori pedagogiky. Vzdělávací obsah není roztržěn na jednotlivá témata jako v případě běžně vyučovaných předmětů, ale umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech. Pomocí evokační prezentace je žák uveden do tématu. Na jejím základě si vybere oblast, které se bude věnovat hlouběji. Další svou práci (ať již samostatnou, skupinovou či pod vedením pedagoga) s možností využít všechny dostupné didaktické pomůcky, pokusné a pozorovací sady, literaturu, pracovní lity, modely, počítače apod. téma zpracovává a prohlubuje poznatky o něm a předává je ostatním. Informace z oblastí, jejichž zpracování se přímo neúčastnil, mu jsou zprostředkovány spolužáky za supervize odborného učitele. Díky myšlenkovým mapám je zajištěno, že žák má přehled o všech oblastech, se kterými musí být seznámen. Plnění vzdělávacího obsahu a dodržování stanovených termínů je průběžně kontrolováno kmenovým učitelem.

Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy. Zařazovány jsou poznávací exkurze, besedy, práce v terénu, práce na projektech, výroba pomůcek apod.

Plně si uvědomujeme věková specifika dospívajících žáků, jimž přizpůsobujeme pojetí zpracování vzdělávacího obsahu především v podobě praktických činností, aktivit a úkolů provázaných s běžným životem žáků a jejich potřebami.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. Nezaměřujeme se pouze na jediný obor, ale dbáme o smysluplné prolínání s ostatními oblastmi i předměty. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- výuku neomezujeme pouze na prostory učebny, ale necháváme žáky vybrat si pro ně vhodné pracovní místo. Mimo to realizujeme práci v terénu, exkurze, výlety a návštěvy akcí, souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro přehledné plánování žákovy práce mu nabízíme pečlivě propracované myšlenkové mapy (KU, KŘP)
- Za stěžejní považujeme co největší propojení vzdělávacího obsahu s reálným životem a možnost využití vyučované látky v praxi. (KO, KŘP, KSP, KU, KP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou (KU, KŘP, KSP)

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova a Výchova ke zdraví.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	2	2	2

Organizační vymezení

V Montessori pedagogickém systému není v tělesné výchově kladen důraz na soutěžení a na srovnávání výkonnosti mezi žáky, ale na optimální rozvoj pohybových dovedností každého dítěte podle jeho možností a na spolupráci při kolektivních hrách a sportovních disciplínách.

Pro realizaci předmětu Tělesná výchova využíváme materiální zajištění v podobě dvou tělocvičen, venkovních sportovišť a blízkého i vzdálenějšího okolí školy. K dispozici je atletické a gymnastické náčiní, stejně jako náčiní pro sportovní hry. Při hodinách tělesné výchovy u žáků vyžadujeme sportovní úbor a obuv.

U individuálních pohybových aktivit vedeme děti k úsilí zdolávat překážky, k odvaze vyzkoušet nové či obtížné prvky a činnosti a porovnáváním osobních výsledků zvyšovat své výkony. Naším záměrem je, aby si žáci vytvořili kladný celoživotní postoj k pohybovým činnostem, aby si vyzkoušeli různé možnosti pohybu a různé sporty, z nichž si pak mohou zvolit pro sebe ten nejpříjemnější, a v něm pokračovat i v běžném životě.

Tělesná výchova se zaměřuje na rozvoj pohybových dovedností a zdravotně zaměřených činností, žáci si osvojují ve všech rovinách poznatky o významu pohybové aktivity pro zdraví. Tělesná výchova směřuje k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je prožitek z pohybu. Dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu pohybového prožitku umocňuje.

Dítě se rozvíjí osobním úsilím a nasazením v rámci svých možností. Pohyb je prostředkem k sebevyjádření a možnost k poznání sama sebe.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Pohybové aktivity nabízíme žákům v takové podobě, aby nebyli stresováni srovnáváním a poměřování svých výsledků s ostatními. Sport je tak vnímán jako zábava a příjemná relaxace, nikoliv stres. (KO, KSP)
- Osobním příkladem a pozitivním přístupem vedeme žáky k přijetí a realizaci myšlenky fair play. (KO, KŘP)
- Pro pohybové aktivity nabízíme různá místa, neomezujeme se pouze na sportoviště a tělocvičnu. Ukazujeme tak žákům, že pohyb je spjatý především s běžným životem. (KU, KSP)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

7. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje fakta ve čteném nebo slyšeném textu pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a jinými jazykovými příručkami • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a souvětí • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje jeho smysl • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>práce s textem výpisky</p> <p>objektivní a subjektivní sdělení komunikační záměr mluvčího manipulativní působení projevu přímá a nepřímá řeč objednávka žádost pozdávka</p> <p>rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)</p> <p>zásady spisovné výslovnosti</p> <p>slovní druhy neohebné</p> <p>věta jednoduchá a souvětí stavba souvětí (jednoduchá souvětí) druhy vět vedlejších struktura literárního díla (námět a téma, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice</p> <p>MV Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

	přednes vybraného literárního textu	
--	-------------------------------------	--

8. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastní pocity, myšlenky a dojmy – literatura, • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • přednese výklad na jemu blízké téma- • zaujme stanovisko k určitému problému a dokáže obhájit své argumenty - • při komunikaci vhodně používá mimiku, gestikulaci, postoj a držení těla • postihne charakteristické rysy popisované osoby • poukáže na různé typy postav v literatuře • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a výtah z přečteného textu – • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	<p>líčení</p> <p>výklad</p> <p>úvaha</p> <p>charakteristika literárního hrdiny</p> <p>výtah vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet</p>	<p>MV - Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>OSV – Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává hlavní žánry literatury a charakterizuje je • čte nejen s porozuměním, ale snaží se i o čtení výrazné • orientuje se v základních literárních pojmech • ústně i písemně vyjadřuje své názory na přečtený text • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • navrhne kritéria pro zařazení literatury do kategorie hodnotné nebo konzumní 	<p>fantasy, povídka, horor, sci-fi, detektivka, tragikomedie, nestárnoucí literatura z 19. století</p>	<p>OSV Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace</p>

<ul style="list-style-type: none"> • určuje větné členy • tvoří z větných členů vedlejší věty správného druhu • podle významu zařazuje do vět správné spojovací výrazy • vytváří grafy k souvětím i k jednoduchým větám • rozpozná původem cizí a domácí slova - • aplikuje již známé skloňování na cizí slova • ovládá mluvnické kategorie sloves a jejich určování <ul style="list-style-type: none"> • rozdělí slovanské jazyky • rozpozná slovanské jazyky od ostatních <ul style="list-style-type: none"> • roztřídí slova podle způsobu jejich vzniku • správně zapíše běžně používaná slova přejatá <ul style="list-style-type: none"> • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<p>věta jednočlenná a dvojčlenná, větné členy významové poměry mezi hlavními větami a větnými členy, složitější jazykové rozbory</p> <p>neohebné slovní druhy, skloňování obecných i vlastních cizích slov, určování mluvnických kategorií sloves, hlavně rod, vid, třída, vzor</p> <p>čeština mezi slovanskými a neslovanskými jazyky, jazyková kultura a mluvní kultivovanost</p> <p>obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov, slova přejatá</p> <p>pravopis lexikální, slovtvorný morfologický, syntaktický</p>	<p>MkV - Multikulturalita</p>
--	--	-------------------------------

9. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<p>strukturovaný životopis úvaha</p> <p>pravopis (lexikální, morfologický a syntaktický) skupiny jazyků (slovanské a jiné) původ a základy vývoje češtiny žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

7. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně pochozí obsah jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, -který se týká osvojených témat zeptá se na základní informace a reaguje v běžných situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady,</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Kooperace a kompetice</p>

<ul style="list-style-type: none"> • popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p> <p>MV Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení</p>
---	--	--

8. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá základní informace v jednoduchých 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady,</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Kooperace a kompetice</p> <p>VDO Občanská společnost a škola</p>

<p>každodenních autentických materiálech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p> <p>MV Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení</p>
---	--	---

9. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání</p>

<p>pomalou a zřetelně</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p> <p>slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím</p> <p>tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>práce se slovníkem</p> <p>mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	<p>Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Kooperace a kompetice</p> <p>VDO Občanská společnost a škola Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>
--	---	---

		MV Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Další cizí jazyk

8. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>slovní zásoba – z okruhů domov, rodina, volný čas, jídlo, oblékání, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu), zvířata, počasí</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace</p>

9. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojevaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>slovní zásoba –základní slovní zásoba okruhů – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VDO</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p>práce se slovníkem</p> <p>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět</p>	<p>Občanská společnost a škola</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p>
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

7. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem, poměrem) užívá znalosti procent k řešení úloh 	<p>kladné a záporné číslo, čísla opačná, operace s racionálními čísly</p> <p>úpravy zlomků a operace se zlomky</p> <p>trojčlenka</p>	<p>OSV</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů</p> <p>a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti vyjádří vztah grafem řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů zdůvodňuje a používá základní metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků načrtne a sestrojí rovinné útvary odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů charakterizuje a třídí čtyřúhelníky odhaduje a vypočítá objem a povrch těles načrtne a sestrojí síť hranolu 	<p>poměr, postupný a převrácený poměr</p> <p>graf přímé a nepřímé úměrnosti</p> <p>čtyřúhelníky</p> <p>věty o shodnosti trojúhelníků</p> <p>konstrukce trojúhelníků podle vět sss,sus,usu,ssu; n-úhelníky, rovnoběžníky, lichoběžníky, deltoid, nekonvexní mnohoúhelníky</p> <p>obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku, obsah trojúhelníku</p> <p>krychle, kvádr, hranol</p>	<p>OSV</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů</p> <p>a rozhodovací dovednosti</p>

8. ročník		
Výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • účelně využívá kalkulátor • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem) • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných • určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic • vyjádří funkční vztah rovnicí 	<p>druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina, mocniny s přirozeným mocnitelem, operace s mocninami procento, promile, procentový část, hmotnostní zlomek proměnné číselný výraz, hodnota číselného výrazu, výrazy s proměnou; dosazování do výrazu, celistvý výraz; mnohočleny; lomené výrazy rovnost, lineární rovnice, neznámá; ekvivalentní úpravy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a používá základní metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • provádí statistické šetření, vyhledává a třídí informace, vyhodnocuje a vyvozuje závěry • sestrojí rovinné útvary • vypočítá obsah kruhu a obvod kružnice • využívá poznatky o Thaletově kružnici při konstrukčních úlohách • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení 	<p>Pythagorova věta statistický soubor, aritmetický průměr, modus, medián kruh, kružnice, trojúhelníky rovnoběžníky, lichoběžníky, čtyřúhelníky délka kružnice, obsah kruhu množiny bodů dané vlastnosti</p>	

<p>polohových a nepolohových konstrukčních úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítá objem a povrch válce • sestrojí síť válce • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 		
---	--	--

9. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace s lomenými výrazy • řeší rovnice a jejich soustavy • chápe funkce jako závislost proměnných; rozumí vztahu proměnné a závislé proměnné • řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování 	<p>lomenné výrazy rovnice s neznámou ve jmenovateli, soustavy lineárních rovnic soustava souřadnic, definiční obor a obor hodnot, vlastnosti funkce, lineární funkce, kvadratická funkce</p> <p>základní pojmy finanční matematiky</p>	<p>OSV Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje jehlan, kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků • odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule • načrtne a sestrojí síť jehlanu a kužele • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles 	<p>podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků;</p>	

<p>v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<p>goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens, kotangens), trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku volné rovnoběžné promítání</p>	
---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Obraz světa*

7. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, internet</p> <p>kyberšikana</p> <p>sociální sítě</p> <p>počítačová grafika</p> <p>ppt prezentace</p> <p>tabulkový editor</p> <p>prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia)</p> <p>copyright, informační etika</p>	<p>MV</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků 	<p>význam zkoumání dějin, historické prameny</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<p>člověk a lidská společnost v pravěku</p>	<p>EV</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem 	<p>antické Řecko a Řím a jejich kulturní odkaz</p>	<p>VMEGS</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>MkV</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 		<p>Lidské vztahy</p> <p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
<ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<p>vytváření států ve východoevropském a západoevropském okruhu</p> <p>Velká Morava, první státní útvary na českém území</p> <p>Svět středověké Evropy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky 	<p>zámořské objevy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<p>kulturní život, masová kultura</p>	<p>MV Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady 	majetek, vlastnictví	VDO Občan, občanská společnost a stát
<ul style="list-style-type: none"> dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 	právo v každodenním životě	VDO Občan, občanská společnost a stát Občanská společnost a škola Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	zásady lidského soužití	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MkV Kulturní diference Etnický původ EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní 	Osobnostní rozvoj	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice

<p>přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>		<p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání 	<p>majetek, vlastnictví</p>	
<ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí 	<p>peníze</p>	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 	<p>státní správa a samospráva</p>	<p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství 	<p>lidská práva právní řád České republiky</p>	<p>VDO Formy participace občanů v politickém životě Občanská společnost a škola MkV Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity Multikulturalita</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 	regiony světa	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět EV Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa 	obyvatelstvo světa	MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 	hospodářské prostředí	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín 	přírodní a společenské prostředí typy krajín	EV Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle 	místní region	EV

<p>bydliště nebo školy</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 		<p>Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<p>cvičení a pozorování v terénu místní krajiny</p>	<p>OSV Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<p>prvky vizuálně obrazného vyjádření</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních</p>

		sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
<ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 	částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	EV Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 	energie	
<ul style="list-style-type: none"> rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles změří velikost působící síly určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý gravitační pole a gravitační síla tlaková síla a tlak třecí síla výslednice dvou sil stejných a opačných směrů Newtonovy zákony rovnováha na páce a pevné kladce	

<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<p>Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 	<p>sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků • vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích • objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<p>houby bez plodnic houby s plodnicemi –první pomoc při otravě houbami lišejníky</p>	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p>stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů –rozšíření, význam a ochrana živočichů projevy chování živočichů</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 	<p>organismy a prostředí – vzájemné vztahy</p>	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy</p>	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se 	<p>vztahy mezi lidmi a v komunitě strava v životním stylu návykové látky mimořádné situace manipulativní chování</p>	<p>VDO Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EV Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p>

<p>zneužíváním návykových látek a</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 		
<ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>zpěv jednohlasu, respekt daného žánru hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu orientace v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt) hlasová hygiena ve znějící hudbě pojmenuje hudebně výrazové prostředky, rozpoznávání ve vybraných ukázkách operu, muzikál, balet, komorní a symfonickou hudbu, píseň a sborovou tvorbu. Poznávání úseků kde se objevuje citace, gradace, kontrast, opakování melodie a rytmu význam hudby v umělecké a běžné produkci (film, drama, reklama, sport) její vhodnost či nevhodnost. význam hudby v životě žáka</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice</p>
<ul style="list-style-type: none"> volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu 	<p>rostliny – okrasné, užitkové, péče, podmínky pěstování, využití, zpracování</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Kreativita</p> <p>EV Základní podmínky života Ekosystémy</p>
<ul style="list-style-type: none"> používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče připraví jednoduché pokrmy v souladu se 	<p>kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin,</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace</p>

<ul style="list-style-type: none"> zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p>sestavování jídelníčku příprava pokrmů úprava stolu a stolování</p>	Kreativita
---	--	------------

8. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	vztahy mezi lidmi	<p>MkV Etnický původ Kulturní diference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	peníze	

<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	výroba, obchod a služby	
<ul style="list-style-type: none"> objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	principy demokracie	VDO Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci 	právo v každodenním životě	VDO Občanská společnost a škola
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu 	krajinná sféra	
<ul style="list-style-type: none"> posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 	obyvatelstvo světa	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
<ul style="list-style-type: none"> porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 	hospodářské procesy	
<ul style="list-style-type: none"> porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 	globalizační a politické procesy	EV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 	přírodní a společenské prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu 	zeměpis České republiky	
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 	regionální zeměpis České republiky	
<ul style="list-style-type: none"> • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, a časovém průběhu	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita
<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření	
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, internet počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce	MV Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 	<p>prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia) ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus 	<p>český stát v 15. – 18. století</p> <p>třicetiletá válka</p> <p>dějiny Evropských států 15. – 18. století</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<p>Evropa v 18. - 19. století</p> <p>francouzská revoluce a její důsledky na společenské struktury v Evropě</p> <p>utváření novodobého českého národa v 19. století a na počátku 20. století</p>	<p>VMEGS Jsme Evropané</p>

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích 	<p>národní hnutí Evropských národů v 19. století a na počátku 20. století</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání • přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<p>Roztoky a jejich složení</p> <p>chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní</p> <p>faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – chemie a elektřina</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí • vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<p>oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů</p> <p>solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<p>hustota, objem, roztoky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu elektrický 	<p>elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač</p>	

<p>obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<p>elektrické pole – elektrická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními</p>	
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<p>vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<p>fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, nemoci, úrazy a prevence životní styl</p>	
<ul style="list-style-type: none"> aplikuje praktické metody poznávání přírody održuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<p>praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy</p>	<p>OSV Psychohygiena Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>

		VMEGS Evropa a svět nás zajímá
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 	dědičnost a proměnlivost organismů	
<ul style="list-style-type: none"> využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<p>zpěv jednohlasu, respekt daného žánru. hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu. orientace v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka) hlasová hygiena ve znějící hudbě pojmenuje hudebně výrazové prostředky, rozpoznávání ve vybraných ukázkách operu, muzikál, balet, komorní a symfonickou hudbu, píseň a sborovou tvorbu. poznávání úseků kde se objevuje citace, zvukomalba, gradace, kontrast, opakování melodie a rytmu. význam hudby v umělecké a běžné produkci (film, drama, reklama, sport) její vhodnost či nevhodnost. význam hudby v životě žáka.</p>	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice
<ul style="list-style-type: none"> respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví 	vztahy mezi lidmi a v komunitě tělesné, duševní a sociální zdraví zdraví a nemoc sexualita, erotika, morálka návykové látky – charakteristika, rizika manipulativní jednání	MkV Kulturní diference Lidské vztahy EV Základní podmínky života

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii 		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<p>vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrtky a výkresy, technické informace, návody úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, tradice a řemesla</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 	trh práce možnosti vzdělávání povolání druhy pracovišť	OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
--	---	--

9. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	právní základy státu státní správa a samospráva	VDO Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 	protiprávní jednání	VDO Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě

		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<ul style="list-style-type: none"> popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	evropská integrace	VMEGS Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět
<ul style="list-style-type: none"> uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy 	mezinárodní spolupráce	VMEGS Objevujeme Evropu a svět
<ul style="list-style-type: none"> uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání 	globalizace	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MkV Lidské vztahy
<ul style="list-style-type: none"> porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich uvádí na vybraných příkladech závažné 	regiony světa	

<p>důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 		
<ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	regionální zeměpis České republiky	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, vysvětluje postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 	<p>osobní postoj v komunikaci</p> <p>proměny komunikačního obsahu</p>	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Kreativita</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost • ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<p>vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce</p> <p>prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia)</p> <p>ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika</p>	<p>MV</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Práce v realizačním týmu</p>

<ul style="list-style-type: none"> • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 		
<ul style="list-style-type: none"> • na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií 	<p>politické proudy 19. století</p> <p>Evropa v 19. století</p>	<p>VDO Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MkV Lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<p>technický pokrok ve 20. století</p>	<p>EV Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 	<p>antisemitismus</p>	<p>MkV Etnický původ Multikulturalita Kulturní diference Princip sociálního smíru a solidarity</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí 	<p>studená válka</p> <p>vznik mezinárodních institucí</p> <p>rozvojové země</p>	<p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MkV Lidské vztahy</p>

<ul style="list-style-type: none"> • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	svět 21. století	VDO Občan, občanská společnost a stát
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů. • určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	uhlovodíky paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí	
<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály plasty a syntetická vlákna detergenty a pesticidy, insekticidy hořlaviny léčiva a návykové látky	
<ul style="list-style-type: none"> • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	formy energie obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	

<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • zapojí správně polovodičovou diodu • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	magnetické pole vlastnosti světla – zdroje světla	
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů významní biologové a jejich objevy	EV Ekosystémy Základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady 	ochrana přírody a životního prostředí	EV Vztah člověka k prostředí

<p>narušení rovnováhy ekosystému</p>		<p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<p>Země – vznik a stavba Země nerosty a horniny vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půda vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologický vývoj a stavba území ČR podnebí a počasí ve vztahu k životu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy 	<p>vztahy mezi lidmi odpovědnost za své zdraví zdravý životní styl relaxační techniky, relaxace, stres, zátěž dospívání dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany mimořádné události</p>	<p>MkV Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>EV Základní podmínky života</p>

<p>a obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do 	<p>zpěv jednohlasu či vícehlasu. hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu. orientace v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlky, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka) hodnocení slyšeného vokálního projevu. volba nejvhodnějšího způsobu reprodukce slyšeného či zapsaného hudebního motivu, tématu či skladby (zpěv, hra). charakteristika tanců, hudby, oblečení, rozlišení baletu,</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Kooperace a kompetice</p>

<p>stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p>	<p>lidové tance, historické, společenské a současné styly. Předvedení základní figury. základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období. Styly a žánry vybrané ukázky populární hudby</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>laboratorní technika základní experimenty ve vztahu k probíraným tématům</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>volba profesní orientace zaměstnání podnikání trh práce možnosti vzdělávání</p>	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a stát</p> <p>MV</p>

		Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

7. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> při vytrvalosti uplatňuje svoji vůli v praxi předvede techniku atletických disciplin získané dovednosti zúročí při reprezentaci školy 	atletika hod míčkem – dálka skok daleký – rozběh, odraz běžecká abeceda běh – 600, 1 000 m – vytrvalost	OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice
<ul style="list-style-type: none"> provede základní gymnastické prvky provede kotouly, přeskoky při cvičení zlepšuje svůj fyzický fond 	gymnastika základní akrobacie – hrazda, bedna šplh – lano, tyč rytmická a kondiční gymnastika	
<ul style="list-style-type: none"> v praxi předvede herní činnosti jednotlivce i mužstva uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech uvede a v praxi dodržuje základní pravidla míčových her 	sportovní hry základní druhy sportovních her (kolektivní, brankové, síťové, pálkovací) základní označení a vybavení hřišť vybíjená, florbal, kopaná úpolové sporty – postoje, pády	
<ul style="list-style-type: none"> uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém terénu a prostředí (příroda, silniční provoz) bezpečně se pohybuje na lyžích 	turistika a pobyt v přírodě	
<ul style="list-style-type: none"> aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování na neznámém sportovišti předvídá možnost nebezpečí úrazu a přizpůsobí 	význam pohybu pro své zdraví prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech dobré sportovní vybavení, chrániče	

<ul style="list-style-type: none"> • jim svou činnost • uvede a na modelových situacích prokáže znalost zásady první pomoci 		
<ul style="list-style-type: none"> • předvede základní úpolové hry (přetahy, přetlaky a odpory) 	úpolové sporty: postoje, pády, techniky	

8. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje základní rozdíly jednotlivých druhů sportovních her (rozměry hřišť atd.) • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, rozliší role ve hře (divák, rozhodčí, útočník, obránce, brankář) • řídí sportovní utkání svých vrstevníků 	sportovní hry: kopaná (sálová), basketbal, házená, základy volejbalu, softbal, florbal	
<ul style="list-style-type: none"> • na modelových situacích prokáže znalost protiúrazovou prevenci • provede obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • provede gymnastické prvky školní výchovy – přeskoky, shyby, toče 	gymnastika shyby, švédská bedna – přeskoky, kotouly, šplh – tyč, lano	
<ul style="list-style-type: none"> • provede základní úpolové hry (přetahy přetlaky a odpory) 	úpolové sporty: postoje, pády, techniky	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje bezpečné chování v neznámém prostředí hřišť a místa bydliště • zúčastní se dlouhodobého pobytu v přírodě • bezpečně se pohybuje na lyžích 	turistika, pobyt v přírodě uplatnění poznatků na ŠvP, zimních pobytech apod. a při adaptačním kurzu	

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné bezpečné chování v neznámém prostředí • uvede zásady zdravého životního stylu • odmítá drogy a jiné škodliviny spojené se zdravím a sportem neslučitelné • předvídá možnost nebezpečí a úrazů a předchází jim 	<p>význam pohybu pro zdraví hygiena a bezpečnost při a po sportovních činnostech vhodné sportovní pomůcky a chrániče</p>	
---	--	--

9. ročník		
výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje základní rozdíly jednotlivých druhů sportovních her (rozměry hřišť atd.) • uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech (rozlišuje role ve hře (divák, rozhodčí, útočník, obránce, brankář)) • řídí sportovní utkání svých vrstevníků 	<p>sportovní hry: kopaná (sálová), basketbal, házená, základy volejbalu, softbal, florbal pravidla, hra</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje protiúrazovou prevenci • provede obtížný prvek s dopomocí • při cvičení uplatní svůj fyzický fond • provede gymnastické prvky školní výchovy – přeskoky, shyby, toče 	<p>gymnastika akrobacie, hrazda- výmyk, toč, kruhy, shyby, švédská bedna – přeskoky, kotouly, šplh – lano</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • provede základní úpolové hry (přetahy přetlaky a odpory) 	<p>úpolové sporty: postoje, pády, techniky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje bezpečné chování v neznámém prostředí hřišť a místa bydliště • zúčastní se dlouhodobého pobytu v přírodě • bezpečně se pohybuje na lyžích 	<p>turistika, pobyt v přírodě uplatnění poznatků na ŠvP a při adaptačním kurzu</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • uplatňuje vhodné bezpečné chování v neznámém prostředí • uvede zásady zdravého životního stylu • odmítá drogy a jiné škodliviny spojené se zdravím a sportem neslučitelné • předvídá možnost nebezpečí a úrazů a předchází jim	<p>význam pohybu pro zdraví hygiena a bezpečnost při a po sportovních činnostech vhodné sportovní pomůcky a chrániče</p>	
---	--	--

VI. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení žáka

Pedagogické principy Montessori, uplatňované i v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání žáků, pomáhají vytvářet bezpečné prostředí, z něhož je zcela vyloučeno srovnávání (srovnávání dětí a jejich výkonů mezi sebou ze strany učitele, zejména veřejné), manipulace pomocí odměn, pochval, poznámek a trestů, vnější hodnocení osobnosti dítěte a zbytečný časový stres.

Zásady a způsoby hodnocení:

- učitel si váží práce dítěte a partnersky ji oceňuje,
- učitel poskytuje dítěti v průběhu celého procesu vzdělávání zpětnou vazbu, která je potřebná pro úspěšný průběh vzdělávání; poskytuje žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledků práce,
- učitel popisuje a hodnotí pouze práci dítěte, nikoli jeho osobu (vyvaruje se zvláště užívání tzv. „nálepek“ a manipulačních pojmenování),
- klasifikace a porovnávání dětí mezi sebou nebo důraz na jejich výkonové pořadí je v rozporu s principy pedagogického systému Montessori,
- děti jsou vedeny k hodnocení své vlastní práce a na jeho základě k dalšímu plánování své práce,
- chyba je chápána jako jeden z ukazatelů při posuzování své vlastní práce a jako pomocník při volbě dalších činností a postupů,
- významný je pro žáka i prvek zpětné vazby ze strany spolužáků,
- podklady pro celkové hodnocení shromažďuje učitel v průběhu celého roku (záznamy o práci dítěte, hodnocení skupinových prací, portfolio dítěte apod.), nikoliv nárazově (ústní nebo písemné zkoušení). Podklady získané touto cestou, mají pro žáka tu výhodu, že odpadá prvek stresu a nervozity z testování a zkoušení, díky čemuž nedochází ke zkreslení skutečně dosažených výsledků vzdělávání,
- celkové hodnocení výsledků vzdělávání, včetně chování žáka (čtvrtletní hodnocení, pololetní a závěrečné vysvědčení) má ve všech ročnících výhradně formu **slovního hodnocení**. Hodnocení, resp. vysvědčení je adresné, učitel se v něm obrací přímo na žáka. Při hodnocení učitel popisuje individuální pokrok dítěte v dosahování očekávaných výstupů oborů a dovedností v rámci klíčových kompetencí. Důležitý je nejen výsledek práce žáka, ale také její průběh a snaha, kterou žák projevuje. Učitel užívá popisný jazyk bez subjektivních vyjádření. Velký důraz je kladen na vhodnou a výstižnou formulaci a pozitivní vyjadřování, což jsou nástroje podporující vnitřní motivaci žáka k dalšímu učení,
- o výsledcích vzdělávání žáka jsou kromě něho samotného informováni i jeho zákonní zástupci a to dvěma základními formami – konzultacemi a vysvědčením,

- rodiče mohou konzultovat výsledky vzdělávání svého dítěte v domluvených termínech při konzultacích ve třech (učitel – dítě – zákonný zástupce), při nichž společně proberou dosažené výsledky a mohou společně naplánovat další postup práce. Konzultace jsou nabízeny minimálně dvakrát do roka a to ve čtvrtletích mezi půlročním a ročním hodnocením. V případě potřeby mohou být konzultace i častěji.

Poznámka: Slovní hodnocení se na známky převádí pouze na vyžádání školy, na kterou se žák hlásí (víceletá gymnázia, třetí stupeň), nebo školy, na kterou žák v průběhu povinné školní docházky přestupuje.

Samostatnou kapitolou pro hodnocení jsou případy, kdy žák je v domácím vzdělávání, dosáhl v konkrétním předmětu vysoké absence (nad 30%) či navštěvuje po určitý časový úsek (obvykle 1 školní rok) jinou školu. Potom jsou podklady pro hodnocení tohoto žáka získávány na základě komisionálního přezkoušení, případně předloženého předmětového portfolia.

Kritéria hodnocení žáka

Kritéria pro hodnocení žáka se odvíjejí od klíčových kompetencí. Učitel před každou činností žáky informuje, jaká jsou kritéria pro splnění dané činnosti. Důležitým prvkem pro vnitřní motivaci žáka je, že se na stanovování kritérií také určitou měrou podílí. Posiluje to jeho samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Kritéria se odvíjejí od konkrétní činnosti a úkolu.

Pomocí stanovených kritérií učitel zhodnotí, jak a do jaké míry bylo předpokládaných dovedností a vědomostí dosaženo.

Učitel při hodnocení žáka přihlíží:

- ke školní práci – připravenosti, aktivnímu zapojení se do práce a chování ve škole
- k aktuální dosažené úrovni klíčových kompetencí žáka
- k měřitelným výsledkům – vyhodnitelným výsledkům dílčích výstupů
- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
- ke stavu a vedení předmětového portfolia

Učitel při získávání většiny podkladů pro hodnocení využívá především tyto metody a formy:

- soustavné diagnostické pozorování žáka v edukačním procesu
- dialog s žákem ve všech oblastech edukace
- analýzu výsledků činnosti žáka
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

Přístup učitele k hodnocení:

- učitel si uvědomuje motivační funkci hodnocení a jeho formativní význam

- bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání
- rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků
- přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi
- poskytuje žákovi možnost, prostor a čas pro to, aby se mohl stále zlepšovat
- uvědomuje si, že mezi žáky existují rozdíly v přístupu k práci; že stupeň zapojení se a zájem dítěte v průběhu dne kolísá

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků:

- učitel zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnocené období
- oznamuje žákovi výsledek hodnocení
- je povinen vést evidenci o hodnocení žáka a zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka

Hlavní kritéria využívaná pro hodnocení výchovných a vzdělávacích výsledků žáka

Organizace učení:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie,
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení,
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení,
- má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich,
- nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.

Dokončení a zakládání práce:

- výsledky zvolené i zadané práce smysluplně seřadí a založí,
- vytváří prezentační portfolia,
- systematicky dokončí svou práci vzhledem ke stanovenému cíli a termínu.

Kontrola vlastní práce:

- kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situacích,

sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,

- vytváří si reálnou představu o sobě samém.

Písemná a ústní komunikace:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Samostatná práce:

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje stanovená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Práce ve skupinách:

- posoudí pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl svou práci zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky své spolupráce a diskutuje o nich,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi,
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Naslouchání a účast během skupinových rozhovorů:

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Dodržování dohodnutých pravidel:

- rozpozná a pochopí nastalé situace, přemýšlí o případných nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob jejich řešení,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí,
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Zapojování se do dění ve škole a třídě:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Vnímání okolního prostředí:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni,
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Využití získaných informací a dovedností v běžném životě:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje stanovená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Využití získaných informací a dovedností v konkrétních vzdělávacích oblastech:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Kritéria pro převod slovního hodnocení na klasifikační stupně

Závěrečné hodnocení	Plnění a zvládnutí očekávaných výstupů	Osobní přístup žáka k výuce	Aktivní práce žáka ve výuce	Práce podle pokynů učitele
výborně	Plní s velmi drobnými nedostatky.	Zahrnuje velmi pečlivou a pravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (až na výjimku vždy přesný, estetický a tvořivý). Žák jeví zájem o téma.	Je velmi aktivní, samostatný, velmi dobře spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje samostatně a tvořivě podle pokynů, pouze výjimečně s podporou vyučujícího.
chvalitebně	Plní s pouze drobnými nedostatky a chybami.	Zahrnuje pečlivou a většinou pravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (v převážné většině přesný, estetický a tvořivý). Žák většinou jeví zájem o téma.	Je většinou aktivní, samostatný, dobře spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje samostatně a tvořivě podle pokynů za občasnou podpory vyučujícího.
dobře	Plní s chybami a nedostatky.	Zahrnuje neúplnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (ne příliš přesný, estetický a tvořivý). Žák občas jeví zájem o téma.	Je občas aktivní, méně samostatný, ale spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje s podporou učitele, většinou se řídí jeho pokyny.
dostatečně	Plní se závažnějšími chybami a nedostatky.	Zahrnuje nepečlivou a nepravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (nepřesný, málo estetický). Žák jen ojediněle jeví zájem o téma.	Je převážně pasivní, nesamostatný, špatně spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Žák pracuje jen s trvalou podporou a pomocí učitele, často se neřídí jeho pokyny.
nedostatečně	Neplní.	Chybějící příprava na vyučování. Nejeví zájem o téma.	Samostatně nepracuje, s ostatními nespolečně.	Není schopen pracovat ani s trvalou podporou a pomocí učitele, neřídí se jeho pokyny.

